

بِسْمِ تَعَالَى

پیش نویس دستورالعمل و فرآیندهای

حوزه تامین مالی

پروژه های بخش راه و شهرسازی

دفتر سرمایه گذاری و جذب مشارکتهای راه و شهرسازی

تیر ماه ۱۳۹۳

(version 0)

shaghool.ir

عنوان گزارش: دستورالعمل و فرآیندهای حوزه تامین مالی پروژه های بخش راه و شهرسازی

تهیه کنندگان: آقایان مهدی حیدری، سیدمحسن صالحی، عباس آزادی مقدم و خانم‌ها شاه‌حسینی، نحاس

راهنما: مقداد رحیمیان

تاریخ تنظیم: تیرماه ۱۳۹۳

بمنظور ایجاد نظم و انضباط در تعامل با متقاضیان سرمایه‌گذاری در پروژه‌های حوزه راه و شهرسازی و انجام مکاتبات ستادی - حاکمیتی و همچنین با هدف جلوگیری از دوباره‌کاری‌ها و کاستن از زمان انجام فرآیندهای مرتبط با امور تامین مالی و سرمایه‌گذاری، دستورالعمل‌های ذیل در دفتر مشارکتها و جذب سرمایه‌گذاری وزارت راه و شهرسازی تهیه و تنظیم شده است.

الف) دستور العمل اولویت‌بندی طرحها و پروژهها

ب) دستورالعمل ساختار و نحوه تامین مالی

پ) دستورالعمل ساز و کار تامین مالی

ت) دستورالعمل‌های عمومی و پشتیبانی

فهرست مطالب:

الف) دستورالعمل اولویت بندی طرحها و پروژهها ----- ۵

الف-۱) ضرورت اولویت بندی ----- ۵

الف-۲) معیارها و شاخصها ----- ۵

الف-۳) روش اولویت بندی ----- ۵

الف-۴) معرفی شاخصها و زیرشاخصها ----- ۹

الف-۴-۱) کاهش مصرف سوخت ----- ۹

الف-۴-۲) قرارگرفتن در مسیرهای ترانزیتی و شریانی ----- ۱۰

الف-۴-۳) ایجاد توازن منطقه ای ----- ۱۰

الف-۴-۴) شاخص تسریع در تکمیل (پیشرفت فیزیکی و هزینه باقیمانده برای اتمام پروژه) ----- ۱۱

الف-۴-۵) شاخص افزایش ایمنی ----- ۱۱

الف-۴-۶) شاخص تقاضا ----- ۱۲

الف-۴-۷) شاخص درآمدزایی ----- ۱۲

ب) ساختار تامین مالی (روشهای مبتنی بر سرمایه - روشهای مبتنی بر بدهی - روش مبتنی بر

بودجه عمرانی) ----- ۱۳

پ) دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به ساز و کار و روشهای تامین مالی ----- ۱۸

پ-۱) دستورالعمل و فرآیندهای اصلی مربوط به تأمین مالی خارجی (فاینانس) ----- ۱۹

پ-۱-۱) فرآیندهای مربوط به پروژه ----- ۱۹

پ-۱-۲) فرآیندهای مربوط به متقاضی فاینانس ----- ۲۱

- تشریفات داخل وزارت متبوع ----- ۲۱

- اخذ مجوز سرمایه گذاری از هیأت سرمایه گذاری خارجی ----- ۲۲

- گشایش اعتبارات اسنادی خارجی - ارزی ----- ۲۲

- فعالیتهای مرتبط با ورود ماشین آلات و تجهیزات ----- ۲۴

- پ-۲) دستور العمل و فرآیندهای مرتبط B.O.T (وفق نشریه ۴۶۹ معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی) ----- ۲۶
- پ-۳) دستور العمل و فرآیند سرمایه‌گذاری در قالب قانون مشارکت (P.P.P) مختص آزادراهها----- ۲۸
- پ-۴) دستور العمل و فرآیند مربوط به انتشار اوراق مشارکت از طریق بانک مرکزی ----- ۳۰
- پ-۴-۱) مجری وزارت امور اقتصادی و دارایی ----- ۳۰
- پ-۴-۲) مجری شرکت های دولتی و شهرداریها (خودگردان، بدون تضمین دولت، با تضمین خود شرکتها و شهرداری) ----- ۳۲
- پ-۵) دستور العمل و فرآیندهای صندوق توسعه ملی ----- ۳۴
- پ-۶) دستور العمل و فرآیندهای مربوط به تامین مالی از طریق تهاتر با سهام شرکتهای دولتی مشمولی اصل ۴۴ قانون اساسی ----- ۳۶
- پ-۷) دستور العمل و فرآیند بهره برداری از ظرفیت بند «ق» بودجه ۹۳ ----- ۳۸
- پ-۸) دستور العمل و فرآیند تأمین مالی داخلی (بازار سرمایه - بورس) ----- ۴۰
- پ-۸-۱) دستور العمل و فرآیندهای مربوط به افزایش سرمایه شرکتها ----- ۴۱
- پ-۸-۲) دستور العمل و فرآیندهای مربوط به صندوقهای سرمایه‌گذاری (صندوق زمین و ساختمان) ----- ۴۳
- پ-۸-۳) دستور العمل و فرآیندهای مربوط به شرکت‌های سهامی عام ----- ۴۵
- پ-۸-۴) دستور العمل و فرآیندهای مربوط به اوراق مشارکت (شرکتی وزارتتی) - سازمان بورس و اوراق بهادار) ----- ۴۷
- پ-۸-۵) دستور العمل و فرآیندهای مربوط به انتشار صکوک ----- ۴۹
- پ-۸-۶) دستور العمل و فرآیندهای مربوط به گواهی سپرده‌مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری (ویژه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری) ----- ۵۲
- پ-۸-۷) دستور العمل و فرآیندهای مربوط به صندوق پروژه (project Fund - ویژه طرح‌های عمرانی حوزه حمل و نقل) ----- ۵۴
- پ-۹) دستور العمل و فرآیند استفاده از تسهیلات مالی بلند مدت - بانک توسعه اسلامی، بانک جهانی و بانک اکو ----- ۵۶

ت) دستورالعمل‌های عمومی و پشتیبانی ----- ۵۸

- ت-۱) دستور العمل و فرآیند انجام مکاتبات ستادی - حاکمیتی ----- ۵۸
- ت-۲) دستور العمل و فرآیند نحوه تعامل با متقاضیان سرمایه‌گذاری ----- ۵۸
- ت-۳) دستور العمل و فرآیند مربوط به بهره برداری و نرخ گذاری در آزادراهها ----- ۶۰
- ت-۴) سامانه تامین مالی ----- ۶۴

الف) دستورالعمل اولویت‌بندی پروژه‌ها راه و شهرسازی (حوزه حمل و نقل ریلی و جاده‌ای)

الف-۱) ضرورت اولویت‌بندی

با توجه به تعداد قابل توجه طرح‌های پیوست قانون و وجود اختلاف فاحش و معنادار بین اعتبارات لازم جهت تکمیل این طرح‌ها و منابع بودجه‌ای تخصیص و تحقق یافته، ضرورت دارد طرح‌ها از حیث میزان اهمیت و اثرگذاری آن در اقتصاد و توسعه شبکه حمل و نقل کشور اولویت‌بندی شوند و در واقع گروه‌های اولویتهای بوجود آید که بتوان متناسب با میزان منابع مالی قابل تأمین از کانال‌های مختلفی همچون منابع صندوق توسعه ملی، کاهش مصرف سوخت انتشار (بند ق بودجه ۹۳)، اوراق مشارکت، سهام دولتی، فاینانس، بازار سرمایه، بانکها و موسسات مالی و اعتباری داخلی و بین‌المللی و ... نسبت به انجام طرح‌های مذکور اقدام نمود. نکته دیگر آنکه این اولویت‌بندی می‌باید فارغ از معیارهای تأمین مالی صورت بگیرد، بدین سبب که برخی طرح‌ها وجود دارند که به لحاظ استراتژیک و اهمیت اقتصادی حائز شرایط ویژه‌ای هستند که لزوماً ممکن است به لحاظ شاخص‌های مالی توجیه اقتصادی بالایی نداشته باشند.

نکته آخر آنکه معاونت برنامه‌ریزی و اقتصاد حمل و نقل تنها بخشی است که می‌تواند بدون جهت‌گیری و با نگاهی کارشناسانه و چندوجهی نسبت به طرح‌های هر یک از دستگاه‌ها به اولویت‌بندی یکپارچه و همه‌جانبه کلیه طرح‌ها اقدام کند.

الف-۲) معیارها و شاخص‌ها

بر اساس سیاست‌های کلی نظام، ابلاغی مقام معظم رهبری در بخش حمل و نقل، احکام قانون برنامه پنجم توسعه و برنامه پیشنهادی مقام عالی وزارت، سند طرح جامع حمل و نقل کشور و طرح آمایش سرزمین، ۸ شاخص به عنوان شاخص‌های لازم و کافی برای تشخیص و رتبه‌بندی میزان اهمیت طرح‌های مندرج در قانون بودجه احصاء شده است.

شاخص‌های مزبور عبارتند از:

۱- کاهش مصرف سوخت

۲- قرار گرفتن در مسیرهای ترانزیتی و شریانی

۳- ایجاد توازن منطقه‌ای

۴- افزایش ایمنی

۵- تسریع در تکمیل شبکه

۶- میزان تقاضا

۷- شاخص درآمدزایی

به عنوان شاخص‌های رتبه‌بندی و دو شاخص پدافند غیرعامل و حداقل اثرات زیست‌محیطی به عنوان شاخص‌های لازم (بدان معنا که اول این دو شاخص بررسی و در صورت تأیید، شش شاخص دیگر درخصوص آنها اعمال می‌گردد).

الف-۳) روش اولویت‌بندی

برای انجام این کار روش‌های متنوع استانداردی وجود دارد و اسناد متعددی در دوره‌های زمانی مختلف در وزارت متبوع پس از ساعت‌ها بحث و جلسات کارشناسی ارایه شده است. از آن جمله می‌توان به روش‌های : وزن دهی ساده، تحلیل سلسله مراتبی و شباهت به گزینه ایده آل اشاره کرد.

پس از جمع‌آوری و بررسی روش‌ها و تحقیقات مذکور و سپس مقایسه آن با رویکرد اسناد بالادستی شاخص‌های معرفی شده تشخیص و سهم وزنی هر یک تعیین گردید.

نکته دیگر آنکه تنوع ماهیت طرح‌های مصوب قانون به گونه‌ای است که مقایسه همه آنها با یکدیگر در یک فهرست امکان‌پذیر نمی‌باشد. لذا در این سند طرح‌های ریلی و جاده‌ای از یکدیگر جدا و سپس اولویت‌بندی شده‌اند. در همین راستا طرح‌های با ماهیت توسعه و نوسازی ناوگان و طرح‌های افزایش ظرفیت ریلی (که قابل مقایسه با سایر طرح‌ها نبودند) به عنوان دو اولویت بالای وزارت متبوع بصورت ویژه معرفی شده‌اند. در دو جدول زیر، شاخص‌ها و زیرشاخص‌های هر بخش ارایه شده است. زیرشاخص‌ها همگی کمی و قابل اندازه‌گیری هستند. در گام نهایی پس از تصویب شاخص‌ها کلیه طرح‌ها در قالب این شاخص‌ها قرار گرفته و اولویت‌بندی خواهند شد.

شاخص‌های اولویت‌بندی طرح‌های جاده‌ای

درآمدزایی		تقاضا		افزایش ایمنی		تسریع در تکمیل (پیشرفت فیزیکی و هزینه باقیمانده برای اتمام پروژه)		توازن منطقه ای		ترازیت و شریانی		کاهش مصرف سوخت		شاخص
10%		12.5%		12.5%		12.5%		12.5%		20%		20%		امتیاز
امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	
۲	پوشش مالی طرح بین ۵ تا ۳۰ درصد	۵	سطح سرویس F	۵	تبدیل راه اصلی یا فرعی به بزرگراه	۵	برای پروژه‌های با طول کمتر از ۱۰۰ کیلومتر: بی بعد شده پیشرفت فیزیکی	۵	جنوب شرقی (سپتان و بلوچستان و خراسان جنوبی)	۵	طرح واقع در کریدورهای ترانزیتی	۵	$\Delta l < \frac{4 \max - \min}{5}$	روانسازی
۳	پوشش مالی طرح بین ۳۰ تا ۶۰ درصد	۴	سطح سرویس E	۴	احداث آزاد راه	بی بعد سازی مطابق فرمول و مرتب‌سازی بین ۱ تا ۵	برای پروژه‌های با طول بین ۱۰۰ و ۲۰۰ کیلومتر: متوسط حالت اول و سوم	۵	غرب (ایلام و کردستان و کرمانشاه)	۴	طرح واقع در مسیر شریانی	۴	$\Delta l < \frac{3 \max - \min}{5}$ $\Delta l < \frac{4 \max - \min}{5}$	
۴	پوشش مالی طرح بین ۶۰ تا ۹۰ درصد	۳	سطح سرویس D	۳	تبدیل راه فرعی به راه اصلی	۳	برای پروژه‌های با طول بیش از ۲۰۰ کیلومتر:	۴	مرکز کشور (کهگیلویه و بویراحمد و چهارمحال و بختیاری)			۳	$\Delta l < \frac{2 \max - \min}{5}$ $\Delta l < \frac{3 \max - \min}{5}$	
۵	پوشش مالی طرح بالای ۹۰ درصد	۲	سطح سرویس C					۴	جنوب (بوشهر و هرمزگان)			۲	$\Delta l < \frac{\max - \min}{5}$ $\Delta l < \frac{2 \max - \min}{5}$	کاهش طول
		۱	سطح سرویس B					۳	شمال شرق (خراسان شمالی)			۱	$1 \leq \Delta l < \frac{\max - \min}{5}$	
		۰	سطح سرویس A					۳	شمال غرب (اردبیل و آذر غربی)			۱	تبدیل راه اصلی به بزرگراه	
										۱	روکش راههای موجود			

شاخص های اولویت بندی طرح های ریلی

درآمدزایی		تقاضا		تسریع در تکمیل (پیشرفت فیزیکی و باقیمانده هزینه)		توازن منطقه ای		ترانزیت و کریدورهای اصلی بار		شاخص
15%		15%		20%		20%		30%		وزن
امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	امتیاز	شاخص	
۲	پوشش مالی طرح بین ۵ تا ۳۰ درصد	بی بعد سازی تقاضا و مرتب سازی بین ۱ تا ۵	پیش بینی حمل بار : تن کیلومتر پیش بینی جابجایی مسافر : نفر کیلومتر	بی بعد سازی مطابق فرمول و مرتب سازی بین ۱ تا ۵	برای پروژه های با طول کمتر از ۱۰۰ کیلومتر: بی بعد شده پیشرفت فیزیکی	۵	جنوب شرقی (سیتان و بلوچستان و خراسان جنوبی)	۵	طرح واقع در کریدورهای ترانزیتی	
۳	پوشش مالی طرح بین ۳۰ تا ۶۰ درصد				برای پروژه های با طول بین ۱۰۰ و ۲۰۰ کیلومتر:	۵	غرب (ایلام و کردستان و کرمانشاه)	۴	طرح واقع در کریدورهای اصلی بار	
۴	پوشش مالی طرح بین ۶۰ تا ۹۰ درصد				برای پروژه های با طول بیش از ۲۰۰ کیلومتر:	۴	مرکز کشور (کهگیلویه و بویر احمد و چهارمحال و بختیاری)			
۵	پوشش مالی طرح بالای ۹۰ درصد				۴	جنوب (بوشهر و هرمزگان)				
					۳	شمال شرق (خراسان شمالی)				
					۳	شمال غرب (اردبیل و آذر غربی)				

الف-۴) معرفی شاخص‌ها و زیرشاخص‌ها

الف-۴-۱) کاهش مصرف سوخت

با توجه به اینکه منبع اصلی درآمد کشور، صادرات نفت و فرآورده‌های نفتی است و ارزش حاصل پشستوانه تأمین مالی بسیاری از طرح‌های استراتژیک کشور قرار می‌گیرد، مطابق با الف- قوانین هدفمندی یارانه‌ها و ب- قانون توسعه حمل و نقل و مدیریت مصرف سوخت که در ماده ۱۶۲ قانون برنامه پنجم تمدید گردیده، بهینه‌سازی و کاهش مصرف سوخت از الزامات دستگاه‌های اجرایی کشور می‌باشد. در این راستا اصولاً پروژه‌های ریلی اولویت واضحی نسبت به طرح‌های جاده‌ای دارند و همچنین طرح نوسازی ناوگان به عنوان طرح ویژه معرفی شده است. اما بدلیل اهمیت موضوع، وزن ۲۰٪ از شاخص کل برای آن تعیین و معیارهای قابل اندازه‌گیری و کمی این شاخص در پروژه‌های جاده‌ای به وضوح "میزان کاهش طول مسیر" روانسازی ترافیک از طریق تبدیل راه اصلی به بزرگراه و طرح‌های روکش آسفالت می‌باشند. نحوه بارمبندی و محاسبه این معیار از ۵ امتیاز در طرح‌های جاده‌ای به شرح جدول زیر می‌باشد:

امتیاز از ۵	شاخص	ردیف
۵	$4 \frac{\max - \min}{5} \leq \Delta l < \max - \min$	۱
۴	$3 \frac{\max - \min}{5} \leq \Delta l < 4 \frac{\max - \min}{5}$	۲
۳	$2 \frac{\max - \min}{5} \leq \Delta l < 3 \frac{\max - \min}{5}$	۳
۲	$\frac{\max - \min}{5} \leq \Delta l < 2 \frac{\max - \min}{5}$	۴
۱	$1 \leq \Delta l < \frac{\max - \min}{5}$	۵
۱	تبدیل راه اصلی به بزرگراه	۶
۱	روکش راه‌های موجود	۷

* Δl : میزان کاهش طول مسیر می‌باشد.

* MAX: بیشترین کاهش طول محاسبه شده در کلیه پروژه‌ها.

* MIN: کمترین کاهش طول محاسبه شده در کلیه پروژه‌ها.

الف-۴-۲) قرار گرفتن در مسیرهای ترانزیتی و شریانی

بر اساس سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی، توسعه ترانزیت و روان‌سازی جریان ترافیک در راه‌های شریانی کشور مورد تأکید واقع شده و لذا قرار گرفتن طرح‌ها در کریدورهای ترانزیت و شریانی کشور از اهمیت ویژه برخوردار بوده و در این سند مورد توجه قرار گرفته و وزنی معادل ۲۰٪ از شاخص کل را به خود اختصاص داده است.

دو معیار قرار گرفتن طرح در کریدور ترانزیت و مسیر شریانی (مبنای تعیین مسیرهای شریانی و ترانزیتی تعاریف رسمی ارائه شده از طرف سازمان راهداری و شرکت راه آهن ج.ا. ایران می باشد) برای این شاخص تعیین گردیده و امتیازهایی بترتیب ۵ و ۴ از ۵ امتیاز برای آنها تعیین شده است. اختصاص امتیاز برای معیارهای دوگانه فوق به روش منطقی می‌باشد (۰ یا ۱) یعنی طرح در این مسیر قرار گرفته و یا نگرفته است.

ردیف	معیار	امتیاز از ۵
۱	طرح واقع در کریدورهای ترانزیتی	۵
۲	طرح واقع در مسیر شریانی	۴

الف-۴-۳) ایجاد توازن منطقه‌ای

موضوع توازن منطقه‌ای هم از جمله تأکیدی است که در سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری و در قانون برنامه پنجم توسعه در حوزه حمل و نقل، به منظور ایجاد تعادل و محرومیت‌زدایی مبتنی بر آمایش سرزمین لحاظ گردیده و در این راستا طرح‌هایی که به نحوی در ایجاد توازن و یا محرومیت‌زدایی منطقه مؤثر واقع می‌گردند، تأکید می‌شوند. برای این شاخص وزن ۱۵٪ در نظر گرفته شده است. معیارهای تعیین شده برای این حوزه به شرح ذیل می‌باشد:

ردیف	معیار	امتیاز از ۵
۱	جنوب شرقی (سیتان و بلوچستان و خراسان جنوبی)	۵
۲	غرب (ایلام و کردستان و کرمانشاه)	۵
۳	مرکز کشور (کهگیلویه و بویراحمد و چهارمحال و بختیاری)	۴
۴	جنوب (بوشهر و هرمزگان)	۴
۵	شمال شرق (خراسان شمالی)	۳
۶	شمال غرب (اردبیل و آذربایجان غربی)	۳

الف-۴-۴) شاخص تسریع در تکمیل (پیشرفت فیزیکی و هزینه باقیمانده برای اتمام پروژه)

معیار پیشرفت فیزیکی یکی از عمده‌ترین شاخص‌های ارزیابی پیشرفت روند اجرایی طرح‌های عمرانی می‌باشد که مدنظر معاون محترم برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور در اولویت‌بندی طرح‌ها بوده است. برای این شاخص وزن ۱۵٪ از شاخص کل مشخص گردیده و در معیارهای تعیین شده برای آن، پارامترهای طول طرح و نیز هزینه باقیمانده تا تکمیل آن مدنظر قرار گرفته که جزئیات آن به شرح جدول ذیل ارایه شده است.

امتیاز از ۵	معیار	ردیف
بی مقیاس سازی مطابق فرمول و مرتب‌سازی بین ۱ تا ۵	برای پروژه‌های با طول کمتر از ۱۰۰ کیلومتر: بی بعد شده پیشرفت فیزیکی	۱
	برای پروژه‌های با طول بین ۱۰۰ و ۲۰۰ کیلومتر: متوسط حالت اول و سوم	۲
	برای پروژه‌های با طول بیش از ۲۰۰ کیلومتر: بی مقیاس نمودن پیشرفت فیزیکی بی بعدشده هزینه باقیمانده	۳

توضیح: برای اینکه بتوان میزان پیشرفت فیزیکی و نیز هزینه باقیمانده جهت اتمام طرح در قالب امتیاز تعیین شده از ۵ امتیاز بندی نمود، ابتدا هر کدام را بی‌مقیاس نموده، سپس با اختصاص امتیاز بین ۱ تا ۵ اولویت‌بندی صورت می‌گیرد.

الف-۴-۵) شاخص افزایش ایمنی

موضوع افزایش ایمنی هم مشابه سایر شاخص‌ها در اسناد بالادستی مانند قانون برنامه پنجم توسعه و نیز سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه حمل و نقل مورد تأکید بوده و به همین منظور هم بعنوان شاخص مهم در برنامه اولویت‌بندی طرح‌ها با امتیازی معادل ۱۵٪ از شاخص کل قرار گرفته است. معیارهای مشخص شده برای این شاخص به شرح جدول ذیل می‌باشند:

امتیاز از ۵	معیار	ردیف
۵	تبدیل راه اصلی یا فرعی به بزرگراه	۱
۴	احداث آزاد راه	۲
۳	تبدیل راه فرعی به راه اصلی	۳

الف-۴-۶) شاخص تقاضا

با توجه به اینکه ماهیت وجودی اجرای طرح‌های عمرانی حوزه حمل و نقل مبتنی بر وجود تقاضا برای جابجایی مسافر و حمل بار می‌باشد و این موضوع در کلیه مطالعات تطبیقی انجام شده مورد تأکید قرار گرفته، به عنوان یک شاخص مهم برای اولویت‌بندی با وزنی معادل ۱۵٪ از شاخص کل تعیین شده است. مبنای امتیازدهی برای هر طرح بر اساس سطح خدمتی است که مطابق نشریه طرح هندسی راه‌ها (نشریه ۴۱۵ معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور) و به شرح جدول ذیل مشخص شده است:

ردیف	معیار	امتیاز از ۵
۱	سطح سرویس F	۵
۲	سطح سرویس E	۴
۳	سطح سرویس D	۳
۴	سطح سرویس C	۲
۵	سطح سرویس B	۱
۶	سطح سرویس A	۰

الف-۴-۷) شاخص درآمدزایی

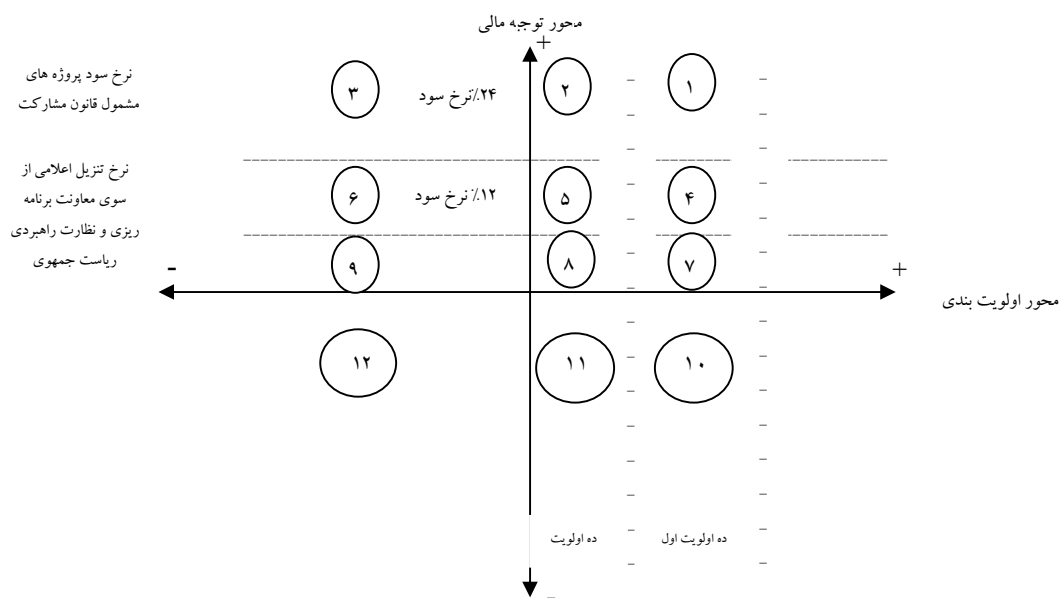
با عنایت به محدودیتهای دولت در تامین مالی طرحها و پروژه‌های حوزه راه منطقی است اقتصادی بودن طرحها میبایست مورد توجه وزارت قرار گرفته و بعنوان یکی از شاخصهای اثرگذار در انتخاب پروژه‌ها عمل نماید لذا برای این شاخص وزنی معادل ۱۵٪ از شاخص کل تعیین شده است. مبنای امتیاز دهی برای هر طرح بر اساس میزان پوشش هزینه های ساخت طرح از محل کارکرد اقتصادی و درآمد زایی می باشد.

ردیف	معیار	امتیاز از ۵
۱	پوشش ۱۰۰ درصدی هزینه های ساخت از محل کارکرد اقتصادی طرح	۵
۲	پوشش درصدی از هزینه های ساخت از محل کارکرد اقتصادی طرح	۳

ب) ساختار تامین مالی (روشهای مبتنی بر سرمایه - روشهای مبتنی بر بدهی - روش مبتنی بر بودجه عمرانی):

در جهت تعیین ساختار تامین مالی (Structure Of Finance) پروژه‌ها، با دو متغیر اصلی میزان اولویت و میزان اقتصادی بودن پروژه مواجه می‌باشیم.

با عنایت به نمودار ذیل می‌توان ۱۲ دسته از پروژه‌ها را براساس این دو متغیر استخراج و بر اساس ماهیت پروژه‌ها روشهای تأمین مالی را در قالب جدول زیر پیشنهاد نمود. پروژه‌های متقاضی تامین مالی و معرفی شده توسط دستگاههای زیر مجموعه می‌بایست در شورای تامین مالی مصوب و پس از اخذ کد تامین مالی می‌توان در قالب جدول مذکور در خصوص اجرایی نمودن فرآیند تامین مالی آن اقدام نمود.

لیست پروژه‌ها و روشهای پیشنهادی با هدف تأمین مالی

ردیف	نوع پروژه		روش تأمین مالی پیشنهادی	
	اولویت بندی وزارتی	نرخ سود (توجه مالی)	روشهای مبتنی بر سرمایه	روشهای مبتنی بر بدهی
۱	ده اولویت اول	بالای ۲۴٪	PPP یا مشوقهای ویژه دولت از جمله (تضمین پرداخت مابه التفاوت نرخ سود ۲۴٪ و سود بازار و ...)	-
۲	ده اولویت دوم	بالای ۲۴٪	PPP با بهره برداری از برخی مشوقهای دولتی بند اول	-
۳	فاقد اولویت	بالای ۲۴٪	PPP با نظارت و مسئولیت شرکتها و سازمانهای تابعه وزارت	-
۴	ده اولویت اول	بین ۱۲ تا ۲۳٪	-	اوراق مشارکت با تضمین خود شرکتها و سازمانهای تابعه، بازار سرمایه، صندوق توسعه ملی
۵	دو اولویت سوم	بین ۱۲ تا ۲۴٪	-	اوراق مشارکت با تضمین خود شرکتها و سازمانهای تابعه، بازار سرمایه، صندوق توسعه ملی
۶	فاقد اولویت	بین ۱۲ تا ۲۴٪	-	جذاب سازی پروژهها توسط شرکتها و سازمانهای تابعه و تأمین مالی پروژهها با تضمین خود ایشان
۷	ده اولویت اول	زیر ۱۳٪	-	فاینانس، اوراق مشارکت با تضمین دولت، اوراق خزانه اسلامی
۸	ده اولویت دوم	زیر ۱۲٪	-	فاینانس، اوراق مشارکت با تضمین دولت، اوراق خزانه اسلامی
۹	فاقد اولویت بندی	زیر ۱۲٪	از دستور کار خارج شود.	-
۱۰	ده اولویت اول	نرخ سود منفی	-	بودجه عمرانی و اختصاص ردیف اعتباری
۱۱	ده اولویت دوم	نرخ سود منفی	-	بودجه عمرانی و اختصاص ردیف اعتباری
۱۲	فاقد اولویت	نرخ سود منفی	از دستور کار خارج شود.	-

جدول زیر ساختار تأمین مالی را در سه گروه زیر ارائه می‌کند:

- جدول روشهای تأمین مالی - توجیه مالی پروژهها
- جدول پروژهها - توجیه مالی پروژهها
- جدول روشهای تأمین مالی - پروژهها

جدول روشهای تأمین مالی - توجیه مالی پروژهها: نرخ سود - اولویتهای وزارتی

متغیر اولویتهای وزارتی			متغیر نرخ سود و بازگشت سرمایه				رتبه‌بندی	متغیرهای پروژهها	ابزارها و شیوه‌های تأمین مالی
بدون اولویت	ده اولویت دوم	ده اولویت اول	$X > 24$	$24 < x \leq 12$	$x \leq 12$ 0.12	$X < 0$	شیوه‌ها	ابزارها	
							P.P.P B.O.T-B.L.T-) (B.R.T	مبتنی بر سرمایه	
							اوراق مشارکت	ابزارها و روش‌های تأمین مالی	
							اوراق خزانة اسلامی		
							صکوک		
							فاینانس		
							صندوق توسعه ملی		
							صندوق بودجه		
							بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری داخلی و خارجی)		
							صندوق توسعه حمل و نقل		
							تعریف ردیف اعتباری برای طرح در پیوست قانون	مبتنی بر بودجه عمرانی	

جدول پروژه‌ها - توجیه مالی پروژه‌ها: نرخ سود و بازگشت - اولویت‌های وزارتی

متغیر اولویت‌های وزارتی			متغیر نرخ سود و بازگشت سرمایه				متغیرهای رتبه‌بندی پروژه‌ها	نوع و حوزه پروژه‌ها	
بدون اولویت	ده اولویت دوم	ده اولویت اول	$X > 24$	$x \leq 24$ $12 \leq$	$x \leq 12$ 0.12	$X < 0$	حوزه کاری	نوع پروژه	
							ریلی	ساخت	
							جاده ای		
							هوایی		
							دریایی - بندری		
							ریلی	توسعه	
							جاده ای		
							هوایی		
							دریایی - بندری		
							ریلی	نوسازی	
							جاده ای		
							هوایی		
							دریایی - بندری		
							ریلی	تعمیرات و نگهداری	
							جاده ای		
							هوایی		
							دریایی - بندری		

جدول روشهای تأمین مالی - پروژهها: نوع و حوزه پروژهها

تعمیرات و نگهداری				نوسازی				توسعه				ساخت				نوع حوزه پروژههای مشمول تأمین مالی	ابزارها روشهای تأمین مالی	
بندری	هوایی	جاده	ریلی	بندری	هوایی	جاده	ریلی	بندری	هوایی	جاده	ریلی	بندری	هوایی	جاده	ریلی	روشها	ابزارها	
																P.P.P B.O.T-) B.L.T- (B.R.T	مبتنی بر سرمایه	
																اوراق مشارکت	ابزارها و روش های تأمین مالی مبتنی بر بدهی	
																اوراق خزانه اسلامی		
																صکوک		
																فاینانس		
																صندوق توسعه ملی		
																صندوق بودجه ۹۳		
																بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری داخلی و خارجی)		
																صندوق توسعه حمل و نقل		
																تعریف ردیف اعتباری برای طرح در بودجه سنواتی		مبتنی بر بودجه عمرانی

پ (دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به ساز و کار و روش‌های تامین مالی

- دستورالعمل و فرآیندهای اصلی مربوط به تامین مالی خارجی (فاینانس)
- دستورالعمل و فرآیندهای مرتبط با B.O.T (وفق نشریه ۴۶۹ معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری)
- سرمایه‌گذاری در قالب قانون مشارکت (P.P.P) مختص آزادراه‌ها
- فرآیند مربوط به انتشار اوراق مشارکت از طریق بانک مرکزی
- فرآیندهای صندوق توسعه ملی
- فرآیندهای مربوط به تامین مالی از طریق تهاتر و با سهام شرکتهای دولتی مشمولی اصل ۴۴ قانون اساسی
- فرآیند بهره برداری از ظرفیت بند «ق» بودجه ۹۳
- دستورالعمل و فرآیند تامین مالی داخلی (بازار سرمایه - بورس)
- دستورالعمل و فرآیند استفاده از تسهیلات مالی بلند مدت - بانک توسعه اسلامی، بانک جهانی و بانک اكو

پ-۱) دستورالعمل و فرآیندهای اصلی مربوط به تأمین مالی خارجی (فاینانس)

- فرآیندهای مربوط به پروژه
- فرآیندهای مربوط به متقاضی فاینانس

پ-۱-۱) فرآیندهای مربوط به پروژه

- سفارش دستگاههای (شرکتهای و سازمانهای) زیر مجموعه وزارت و ستاد
- انجام مطالعات نیازسنجی در حوزه تقاضا شده (دفتر برنامه‌ریزی و اقتصاد حمل و نقل)
- انجام مطالعات پیدایش (شرکتهای مشاور وزارت متبوع)
- تهیه مطالعات فازهای صفر- یک - دو (F.S) یا مطالعات توجیه فنی، اقتصادی، مالی طرحها) (شرکتهای مشاور وزارت متبوع)
- معرفی طرح مطالعه شده به کمیسیون ماده ۲۱۵ برنامه پنجم توسعه جهت اخذ مجوز لازم (توجیه فنی، اقتصادی، مالی، زیست محیطی و پدافند غیرعامل) (معاونت برنامه‌ریزی و اقتصاد حمل و نقل)
- تعریف ردیف اعتباری در قوانین بودجه سنواتی و الحاقی آن در پیوست قانون (معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری)
- تقاضای فاینانس برای طرح مورد نظر (دفتر سرمایه‌گذاری و جذب مشارکتها - شورای هماهنگی سیاستگذاری تأمین مالی خارجی)
- قرار گرفتن طرح در لیست پروژه‌های متقاضی فاینانس و معرفی آن به سازمان سرمایه‌گذاری به همراه مستندات مورد نیاز (مرکز تأمین منابع مالی خارجی)
- انعکاس درخواست از سوی سازمان سرمایه‌گذاری به بانک مرکزی جهت اقدام در خصوص انسداد سهمیه ارزی
- انعکاس درخواست از سوی سازمان سرمایه‌گذاری به بانک عامل مورد نظر دستگاه اجرایی جهت برنامه طرح و اعلام نظر در خصوص عاملیت
- انعکاس درخواست از سوی سازمان سرمایه‌گذاری به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور جهت اخذ مصوبه ماده ۶۲ قانون محاسبات عمومی کشور
- اعلام مسدودی سهمیه ارزی توسط بانک مرکزی به سازمان سرمایه‌گذاری (مرکز تأمین منابع مالی خارجی)
- صدور مصوبه شورای اقتصادی و اعلام آن به دستگاه اجرایی، بانک مرکزی، متقاضی و مرکز تأمین منابع مالی سازمان

- اعلام تأییدیه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور مبنی بر تأمین و پیش‌بینی اصل و فرع اقساط بازپرداخت تسهیلات در بودجه سنواتی کشور
- عقد قرارداد سه جانبه بین وزارت، دستگاه اجرایی (شرکت / سازمان زیر مجموعه وزارت) و بانک مرکزی
- اعلام تأیید و پذیرش اولیه عاملیت بانکی و اخذ اسناد و مدارک مورد نیاز جهت انجام بررسی‌های کارشناسی به منظور صدور مصوبه نهایی اعتباری از سوی بانک عامل به دستگاه و مرکز تأمین مالی سازمان
- ارسال قرارداد تجاری منعقد به بانک عامل جهت بررسی و انطباق آن با مقررات ارزی و صدور تأییدیه مفاد قرارداد و اعلام بلامانع بودن گشایش اعتبار اسنادی توسط بانک عامل و اعلام به بانک مرکزی
- اخذ مجوز ترک تشریفات مناقصه برای فاینانس (اعتبار دهنده)
- تعیین و معرفی اعتبار دهنده (فاینانس) از سوی بانک مرکزی به بانک عامل و اعلام بلامانع بودن انعقاد قرارداد فرعی
- انجام مراحل ثبت سفارش در وزارت بازرگانی (دفتر ثبت سفارش نظارت بر مبادلات بازرگانی)
- انعقاد قرارداد مالی گشایش اسناد اعتباری و ارسال قرارداد منعقد به سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران
- صدور ضمانت نامه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت فاینانس
- حمل و نقل کالا، ارائه و معامله اسناد استفاده از تسهیلات و پرداخت وجوه
- پرداخت هزینه و سود دوران ساخت مطابق قرارداد مالی
- راه اندازی طرح
- بازپرداخت اقساط و سود مکتوب

پ-۱-۲) فرآیندهای مربوط به متقاضی فاینانس

این فرآیند دارای ۴ فعالیت عمده است که به صورت موازی با یکدیگر انجام می‌شوند که عبارتند از:

- تشریفات داخل وزارت متبوع
- اخذ مجوز سرمایه‌گذاری از هیأت سرمایه‌گذاری خارجی
- گشایش اعتبارات اسنادی خارجی - ارزی
- فعالیتهای مرتبط با ورود ماشین‌آلات و تجهیزات

❖ تشریفات داخل وزارت متبوع

- ارائه خدمات سرمایه‌گذاری به وزارت راه و شهرسازی (دبیرخانه شورای سیاستگذاری تأمنی مالی خارجی)
- طرح درخواست متقاضی در جلسه شورای سیاستگذاری و اخذ مصوبه جهت تداوم فرآیند مذاکراتی با متقاضی
- دعوت از متقاضی جهت مراجعه به دفتر سرمایه‌گذاری و جذب مشارکتهای راه و شهرسازی و ارائه فرمها جهت تعیین اهمیت سرمایه‌گذاری جهت بررسی توان فنی و مالی
- تکمیل فرمهای اهمیت سرمایه‌گذاری توسط متقاضی و اخذ مدارک توسط دفتر سرمایه‌گذاری
- استعلام از مراجع ذیصلاح در خصوص اهمیت متقاضی از جمله بانک مرکزی (در خصوص تایید توان مالی) و حراست (در خصوص بررسی موضوعات امنیتی)
- دعوت از متقاضی سرمایه‌گذاری جهت انجام مذاکرات اولیه
- امضاء صورتجلسه متقاضی سرمایه‌گذاری (M.O.U) در صورت حصول توافق اولیه و تعیین نقشه راه طی فرآیند با معرفی پروژه
- امضای یادداشت تفاهم با متقاضی سرمایه‌گذاری (M.O.U) در صورت توافق در خصوص ابعاد اجرایی طرح و تأمین مالی آن
- امضاء موافقت نامه قرارداد و قرارداد تجاری با متقاضی سرمایه‌گذاری (Contract Agreement & Trade Contract) جهت راه اندازی و اجرایی نمودن پروژه
- ارسال قرارداد تجاری به سازمان سرمایه‌گذاری و بانک عامل جهت اخذ مسدودی ارزی و تأیید مفاد قرارداد (تجارتی توسط بانک مرکزی) و بانک عامل

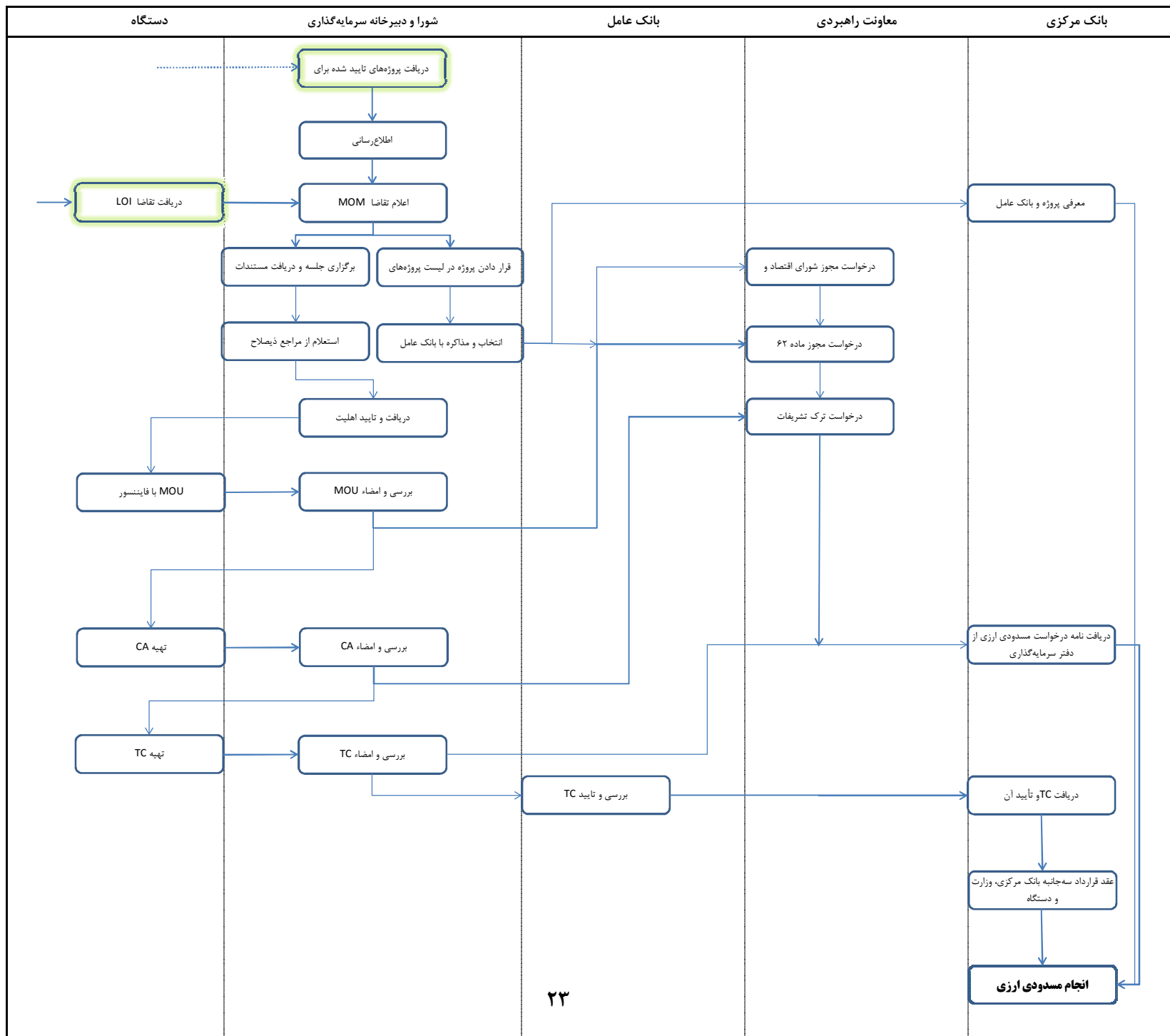
❖ اخذ مجوز سرمایه‌گذاری از هیأت سرمایه‌گذاری خارجی

- ارائه درخواست و مدارک لازم به سازمان سرمایه‌گذاری برای طی مراحل صدور مجوز سرمایه‌گذاری توسط سرمایه‌گذار/ سرمایه‌گذاران
- بررسی درخواست سرمایه‌گذاری در هیأت سرمایه‌گذاری خارجی سازمان سرمایه‌گذاری
- ابلاغ تصمیم هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به سرمایه‌گذار / سرمایه‌گذاران با امضاء مجوز سرمایه‌گذاری توسط مقام عالی وزارت اقتصاد
- ورود سرمایه نقدی به عنوان سهم سرمایه‌گذاری خارجی و نیز ورود تسهیلات خارجی به صورت نقدی به سیستم بانکی از طریق بانک عامل ایران
- صدور مجوز سرمایه‌گذاری توسط هیأت سرمایه‌گذاری خارجی

❖ گشایش اعتبارات اسنادی خارجی - ارزی

- مراجعه متقاضی سرمایه‌گذاری به بانک مذکور
- مطالعه و تکمیل فرمهای و ممهور نمودن آنها به مهر و امضاء مجاز
- تکمیل فرم ثبت سفارش، تحویل فرم به وزارت بازرگانی جهت اقدامات لازم، اعلام کارمزد ثبت سفارش توسط وزارت بازرگانی و پرداخت آن به صورت حواله ای و تحویل کپی حواله به وزارت بازرگانی جهت دریافت کد ۸ رقمی
- تهیه و تکمیل فرم گشایش و فرم بیمه نامه و فرم ثبت سفارش و فرم تعهد نامه و مدارک مرحله پذیرش و ارائه آنها به بانک
- بررسی وضعیت متقاضی توسط بانک و در صورت تأیید، افتتاح حساب ارزی نزد بانک توسط متقاضی
- تعیین میزان سپرده و نوع وثایق لازم جهت انعقاد قرارداد.
- تأمین وثایق و ارائه مدارک مرحله انعقاد قرارداد به بانک
- انعقاد قرارداد حقوقی با متقاضی و گشایش اعتبار اسنادی ارزی و پذیرش شرایط مندرج در آن توسط متقاضی

فرآیند Finance - عقد قرارداد تجاری و گشایش اعتبار اسنادی

❖ ماشین آلات و تجهیزات

فعالیت‌های مرتبط با ماشین‌آلات و تجهیزات شامل مراحل در خصوص ۱- ورود ماشین‌آلات، ۲- ارزش نقدی و ۳- دانش فنی است که در هر مرحله اقدامات زیر انجام می‌شود:

✚ ورود ماشین‌آلات

- ثبت سفارش ماشین‌آلات و تجهیزات در وزارت صنعت، معدن، تجارت
- ورود ارقام مذکور به گمرک کشور
- ترخیص ارقام مذکور از گمرک کشور
- صدور پروانه گمرکی یا پروانه ورودی
- ارسال پروانه ورودی توسط واحد سرمایه‌پذیر (دستگاه) به سازمان سرمایه‌گذاری به منظور ثبت آورده در دفاتر سازمان سرمایه‌گذاری

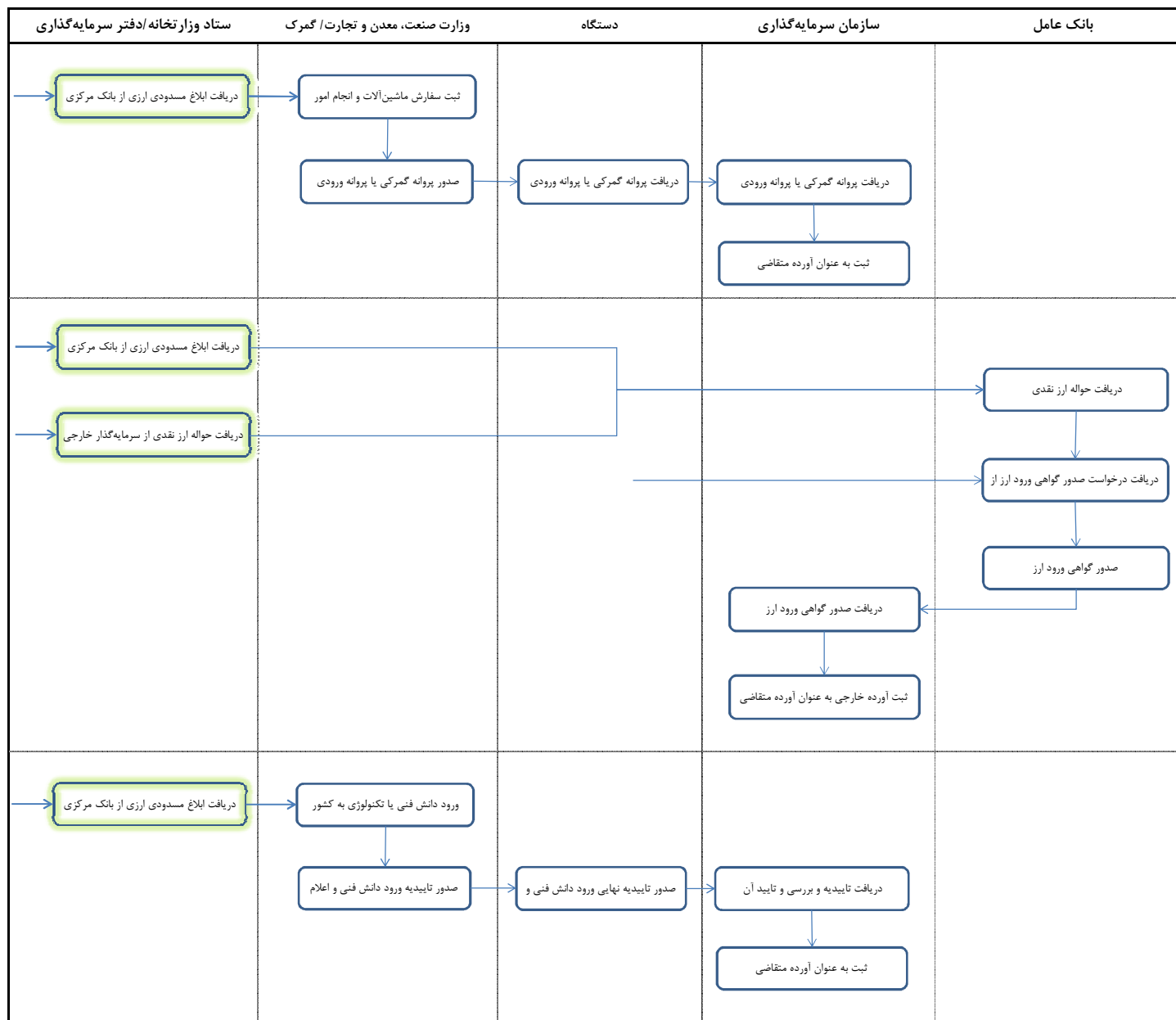
✚ ارزش نقدی

- حواله ارزش نقدی توسط سرمایه‌گذار خارجی به سیستم بانکی کشور
- صدور گواهی ورود ارزش به نام سازمان سرمایه‌گذاری توسط بانک عامل به درخواست واحد سرمایه‌پذیر
- ثبت آورده خارجی در دفاتر سازمان سرمایه‌گذاری

✚ دانش فنی یا تکنولوژی

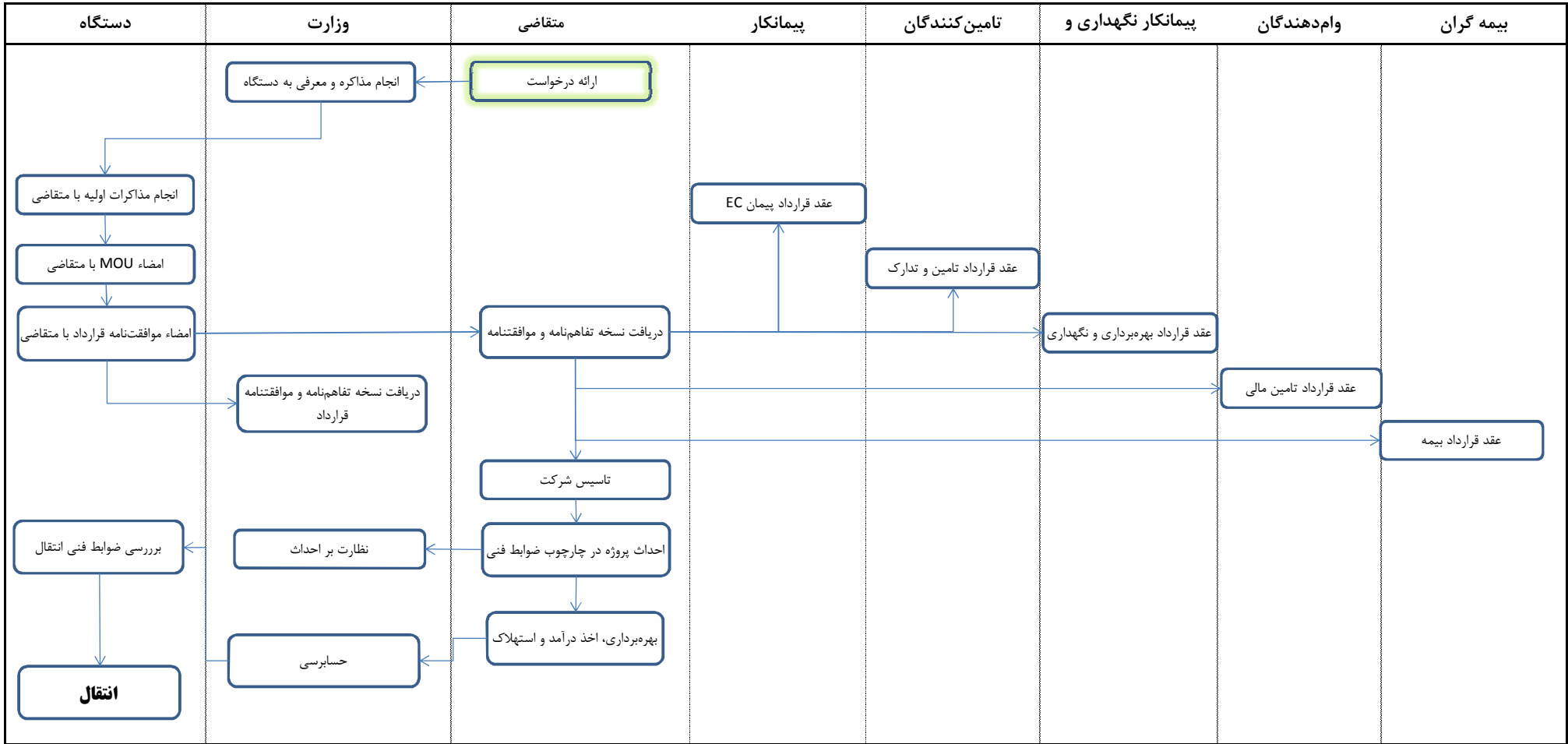
- ورود دانش فنی یا تکنولوژی به کشور
- تأیید واحد سرمایه‌پذیر مبنی بر ورود دانش فنی به کشور و اعلام آن به سازمان سرمایه‌گذاری
- بررسی کارشناسان سازمان و همچنین تأیید ورود دانش فنی توسط دستگاه ذیربط و اعلام آن به سازمان جهت ثبت دانش فنی در دفاتر سازمان سرمایه‌گذاری

فرآیند Finance- امور مرتبط با ورود ارز، ماشین آلات و دانش فنی

پ-۲) دستور العمل و فرآیندهای مرتبط با BOT (وفق نشریه ۴۶۹ معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی)

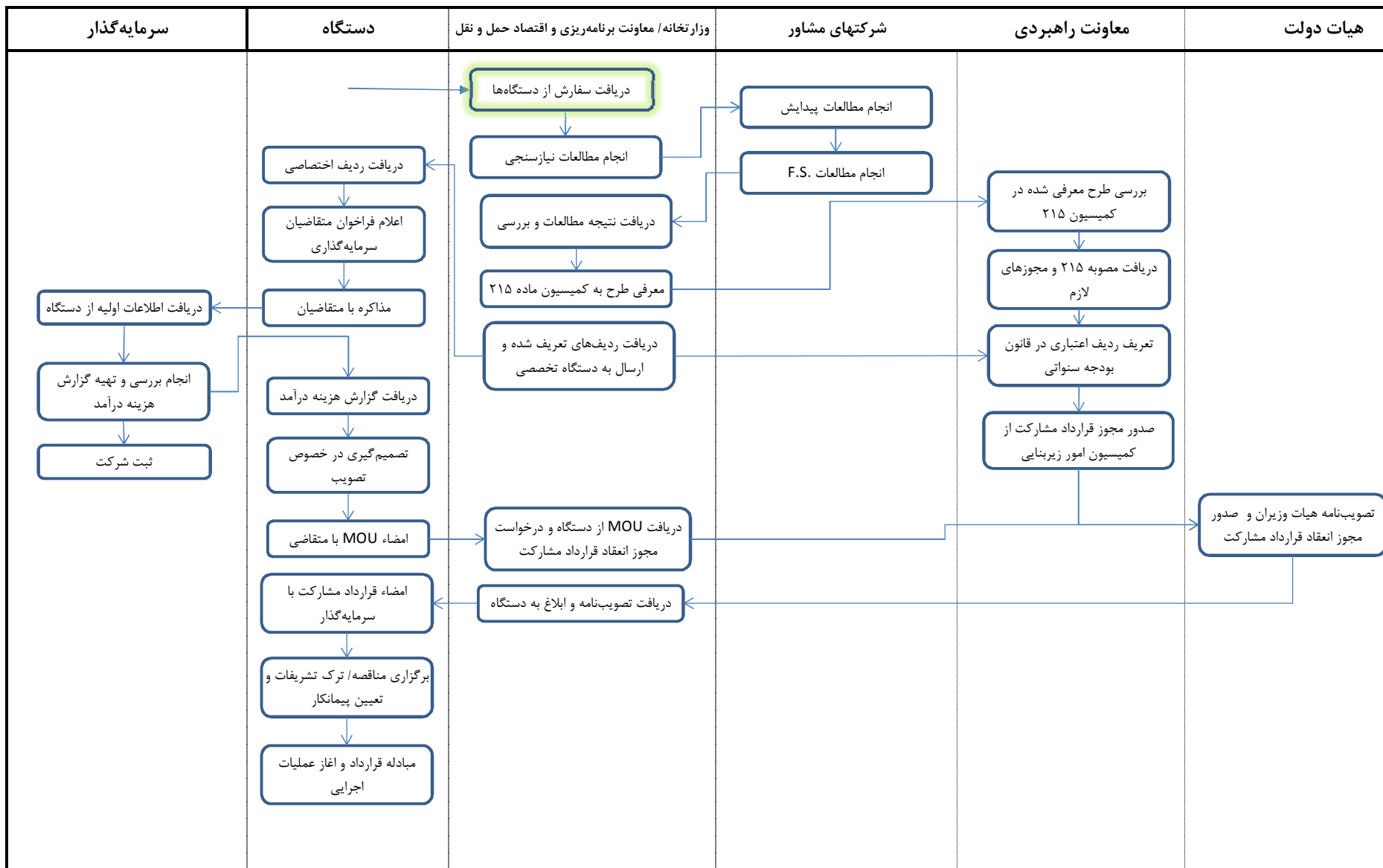
- انجام مذاکرات اولیه با متقاضی سرمایه‌گذاری در خصوص پروژه‌های اعلامی و معرفی متقاضی به دستگاه ذیربط جهت تداوم مذاکرات تخصصی
- امضاء تفاهم نامه (M.O.U) و تعیین خطوط اصلی مشارکت در خصوص مسایل فنی، مالی و حقوقی
- انجام مذاکرات در خصوص مفاد "موافقت نامه وفق دفترچه راهنمایی اعلامی از سوی معاونت برنامه‌ریزی نظارت راهبردی (نشریه ۴۶۹)
- امضاء موافقت نامه
- عقد موافقت نامه B.O.T بین شرکت پروژه و سرمایه‌پذیر و موافقت نامه سرمایه‌گذاری بین شرکت پروژه و سرمایه‌گذاران
- عقد قرارداد EPC بین شرکت پروژه و پیمانکار EPC
- عقد قرارداد تأمین و تدارک بین شرکت پروژه و تأمین‌کنندگان
- عقد قرارداد بهره‌برداری و نگهداری بین شرکت پروژه و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری
- عقد موافقت نامه خرید محصول بین شرکت پروژه و خریدار محصول پروژه
- عقد موافقت نامه تأمین مالی بین شرکت پروژه و وام‌دهندگان
- عقد موافقت نامه بیمه بین شرکت پروژه و بیمه‌گران
- تجهیز مالی و دریافت مجوزهای لازم از جمله مجوز سرمایه‌گذاری، مجوزهای زیست‌محیطی، پدافند غیرعامل، استملاک اراضی و غیره
- قطعیت اجرای پروژه بر مبنای توافقنامه و تأسیس شرکت پروژه
- طراحی، ساخت و تأمین مواد و نصب تجهیزات (دوره احداث)
- بهره‌برداری تجاری از پروژه و اخذ درآمد و استهلاک سرمایه انتقال پروژه از سوی سرمایه‌گذار به سرمایه‌پذیر

پ-۳) دستورالعمل و فرآیند سرمایه‌گذاری در قالب قانون مشارکت (P.P.P) مختص آزادراه‌ها

فعالیت‌های اصلی که در ارتباط مستقیم با قانون مشارکت (سرمایه‌گذاری در قالب P.P.P) می‌باشند به شرح ذیل هستند:

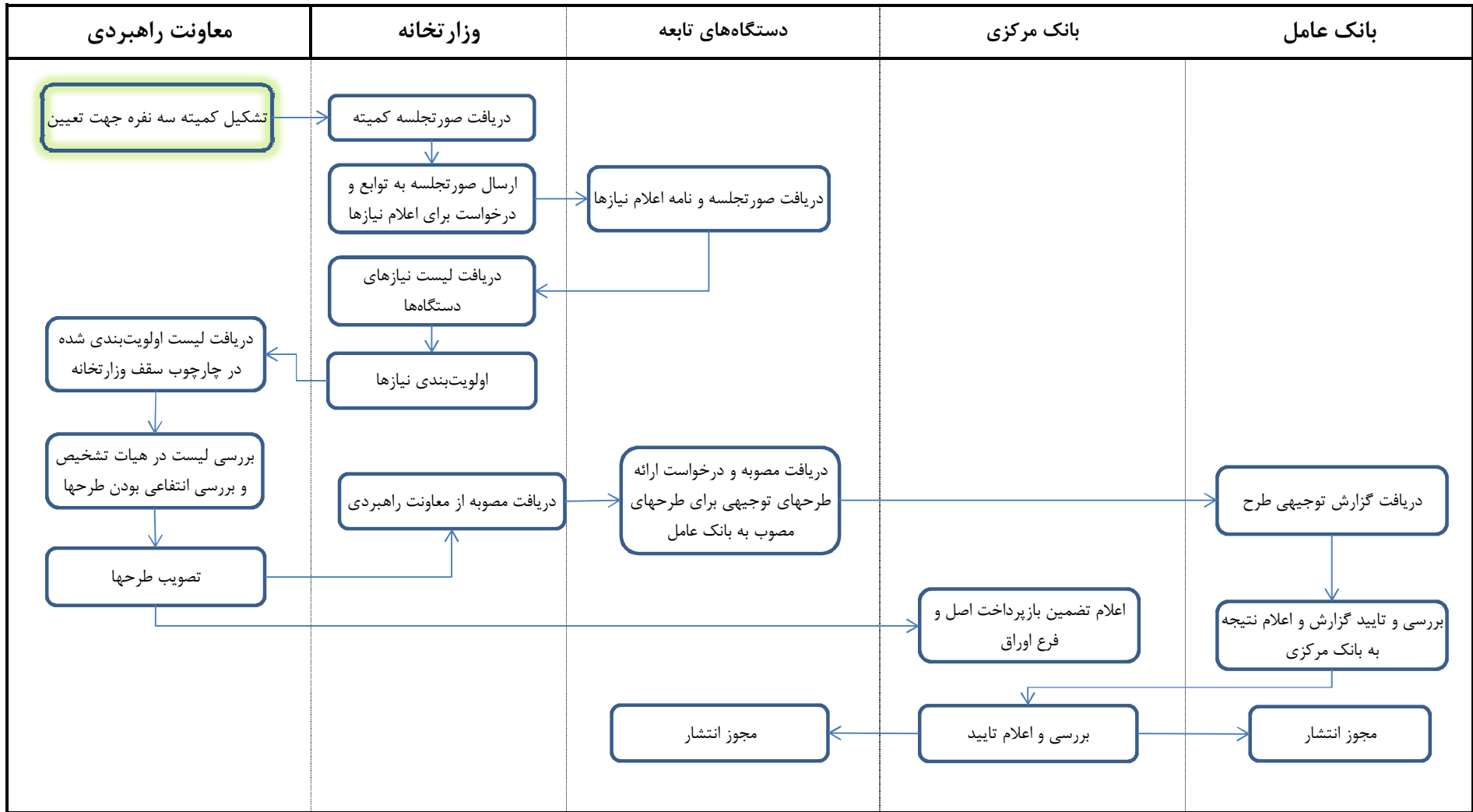
- سفارش دستگاه‌ها (شرکت‌ها و سازمان‌های) زیرمجموعه وزارت و ستاد.
- انجام مطالعات نیازسنجی در حوزه تقاضا شده
- انجام مطالعات پیدایش
- تهیه مطالعات فاز صفر، یک و دو (F.S - توجیه فنی، اقتصادی و مالی طرح‌ها)
- معرفی طرح مطالعه شده به کمیسیون ماده ۲۱۵ برنامه پنجم توسعه جهت اخذ مجوز لازم (توجیه فنی، اقتصادی، مالی، زیست‌محیطی و پدافند غیرعامل)
- تعریف ردیف اعتباری در قوانین بودجه سنواتی و الحاق آن در پیوست قانون
- انتشار فراخوان شناسایی متقاضیان سرمایه‌گذاری در چارچوب قانون مشارکت برای احداث پروژه‌های عمرانی راه و ترابری.
- بررسی درخواست سرمایه‌گذاری متقاضی، اخذ مدارک و مستندات و انجام مذاکرات اولیه و تصمیم‌گیری درخصوص صلاحیت متقاضی.
- ارائه اطلاعات و مطالعات مقدماتی به سرمایه‌گذار.
- دریافت گزارش برآوردهای انجام شده توسط سرمایه‌گذار و گزارش هزینه - درآمد.
- بررسی گزارش هزینه - درآمد تهیه شده توسط سرمایه‌گذار و تصمیم‌گیری درخصوص تصویب آن.
- مبادله تفاهم‌نامه (M.O.U) اولیه مشارکت و تعیین چارچوب‌های کلی موضوع.
- درخواست صدور مجوز انعقاد قرار مشارکت از هیأت دولت (تصویب‌نامه هیأت وزیران).
- صدور مجوز قرارداد مشارکت از کمیسیون امور زیربنایی، صنعت و محیط‌زیست.
- اخذ مجوز انعقاد قرارداد مشارکت.
- ثبت شرکت سرمایه‌گذار (شرکت احداث، نگهداری و بهره‌برداری از آزادراه‌ها).
- تهیه پیش‌نویس قرارداد مشارکت و مستندات مربوطه و امضاء قرارداد مشارکت و مبادله آن با سرمایه‌گذار.
- توافق برای قیمت انجام کار و اخذ مجوزهای داخلی (اگر سرمایه‌گذار، پیمانکار باشد)
- اخذ مجوز ترک تشریفات مناقصه از معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری.
- مبادله قرارداد پیمانکاری و آغاز عملیات اجرایی.
- انتشار فراخوان انتخاب پیمانکار (اگر سرمایه‌گذار، پیمانکار نباشد)
- برگزاری تشریفات مناقصه.
- تعیین پیمانکار و توافق بر روی قیمت انجام کار.
- مبادله قرارداد پیمانکاری و آغاز عملیات اجرایی.

پ-۴) دستورالعمل و فرآیند مربوط به انتشار اوراق مشارکت از طریق بانک مرکزی

پ-۴-۱) مجری وزارت امور اقتصادی و دارایی

- رجوع به قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت و آئین‌نامه اجرایی قانون مذکور (ماده ۳ / طرح‌های عمران و انتفاعی دولت)
- تصویب سقف مورد نظر دولت برای انتشار اوراق مشارکت در قانون بودجه سنواتی کشور و اجازه انتشار به دستگاه‌ها
- تشکیل کمیته سه نفره جهت بررسی سقف دستگاه‌ها برای انتشار اوراق مشارکت (نمایندگان معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی - وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی)
- تصمیم‌گیری در مورد سقف اعتباری هر دستگاه صورتجلسه نمودن آن جهت اجرایی نمودن فرآیند انتشار
- ابلاغ صورتجلسه کمیته سه نفره به دستگاه‌های مشمول استفاده از انتشار اوراق مشارکت
- اعلام سقف مورد تأیید کمیته سه نفره توسط ستاد دستگاه‌ها به شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه خود جهت اخذ لیست پروژه‌های متقاضی وفق سقف مورد تأیید.
- جمع‌بندی لیست نهایی طرح‌های متقاضی توسط ستاد و اعلام آن به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری
- ارسال لیست اعلامی دستگاه‌ها به هیأت تشخیص موضوع ماده ۱ آئین‌نامه اجرایی نموده انتشار مشارکت
- بررسی انتفاعی بودن طرح‌ها در ارسالی در هیأت تشخیص و نهایی نمودن آن با تصویب طرح‌های مشمول.
- اعلام تضمین بازپرداخت اصل و فرع اوراق منتشره توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی به بانک مرکزی.
- ارسال گزارش توجیهی طرح‌های موضوع انتشار توسط دستگاه اجرایی به بانک‌های عامل جهت بررسی و تأیید.
- تأیید و تصویب گزارش‌های توجیهی توسط بانک‌های عامل و اعلام آن به بانک مرکزی
- صدور مجوز انتشار توسط بانک مرکزی به بانک‌های عامل و دستگاه‌های اجرایی

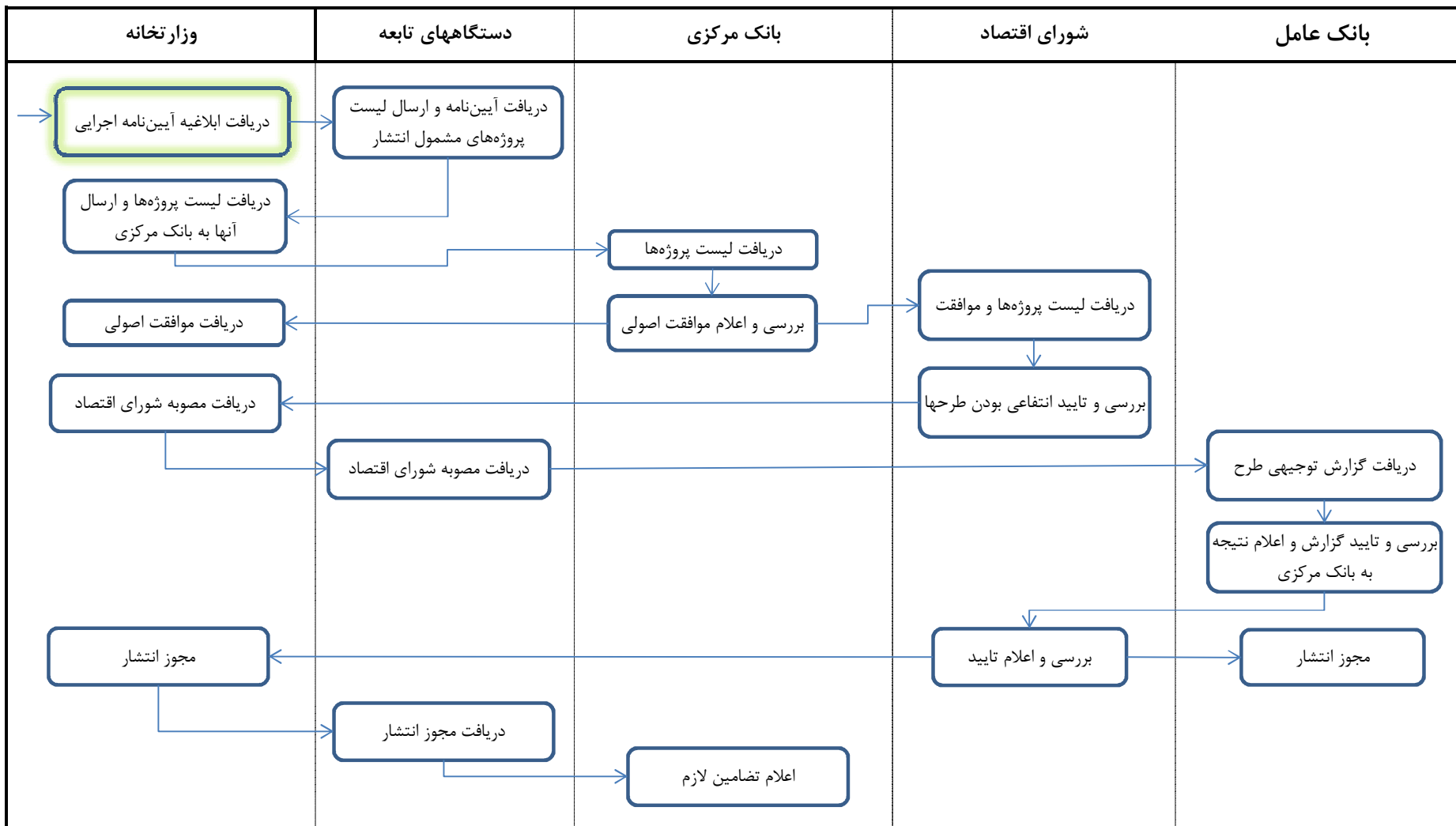

پ-۴-۲) مجری شرکت های دولتی و شهرداریها (خودگردان، بدون تضمین دولت، با تضمین خود شرکتها و

شهرداری)

- رجوع به قانون آئین نامه اجرایی نحوه انتشار اوراق مشارکت (ماده ۳ طرحهای عمرانی و انتفاعی دولت)
- تعیین سقف انتشار در قوانین بودجه سنواتی
- اخذ مصوبه هیات دولت و ابلاغ آئین نامه اجرایی به دستگاهها و تعیین سقف انتشار هر دستگاه.
- ارسال لیست پروژههای مشمول انتشار در حد سقف اعلامی به بانک مرکزی
- اعلام موافقت اصولی بانک مرکزی نسبت به لیستهای ارسالی
- ارسال لیست طرحها به شورای اقتصاد جهت بررسی و تایید انتفاعی بودن طرحهای اعلامی
- تصویب طرحها در شورای اقتصاد و ابلاغ به دستگاههای متقاضی
- ارسال گزارش توجیهی طرحها به بانکهای عامل
- بررسی گزارشهای توجیهی توسط بانک عامل یا تایید و تصویب آن
- اعلام طرحها توسط بانک عامل بانک مرکزی
- صدور مجوز انتشار اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی به بانک عامل و دستگاهها.
- اعلام تضامین لازم توسط شرکتها به بانک مرکزی

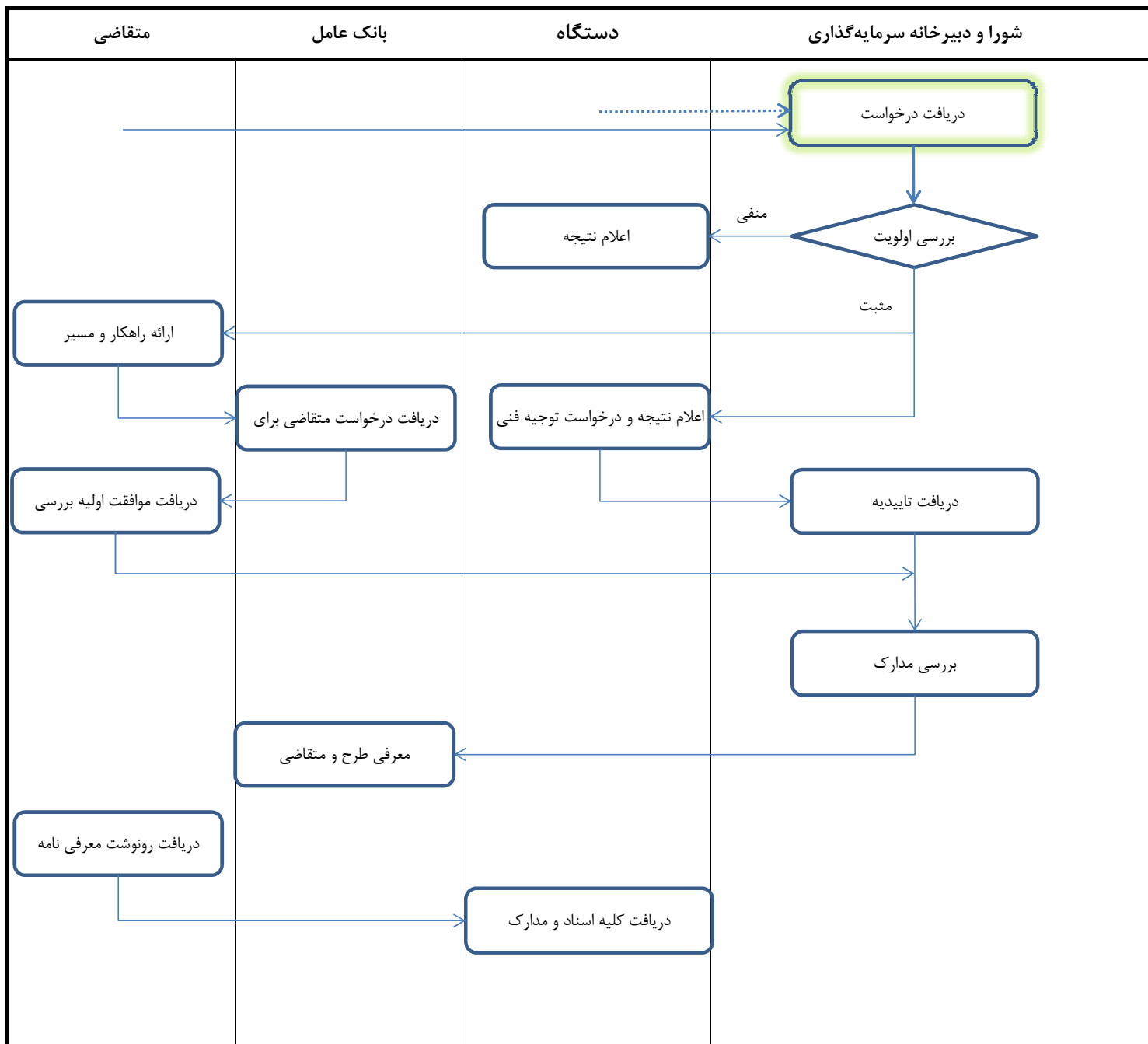
فرآیند انتشار اوراق - مجری شرکت‌های دولتی و شهرداریها

پ-۵) دستورالعمل و فرآیندهای صندوق توسعه ملی

- ارسال درخواست متقاضی استفاده از تسهیلات صندوق توسعه ملی به دستگاه تخصصی (شرکتها و سازمانهای تابعه)
- تایید اولیه درخواست متقاضی توسط دستگاه تخصصی و ارسال آن به ستاد وزارت (معاونت برنامه‌ریزی و اقتصاد حمل و نقل دفتر سرمایه‌گذاری و جذب مشارکت‌ها)
- مطرح نمودن درخواست ارسالی شورای سیاست‌گذاری تامین مالی داخلی و اخذ مصوبه (تصویب آن) جهت معرفی طرح به صندوق و توسعه ملی
- اخذ مصوبه در شورا در چارچوب نظام اولویت‌بندی تامین مالی طرحها صورت خواهد پذیرفت. این نظام می‌بایست مبتنی بر اولویت‌های اعلامی صندوق توسعه ملی تدوین گردد.
- انتصاب بانک عامل توسط متقاضی و اخذ تاییدیه بانک و معرفی بانک به همراه ارسال مستندات به ستاد وزارت متبوع (شورا)
- معرفی طرح به همراه مصوبه شورا به بانک عامل اعلامی توسط متقاضی
- پذیرش طرح توسط بانک عامل بر اساس اولویت‌های اعلامی صندوق توسعه ملی
- بررسی طرحها در چارچوب اساسنامه صندوق، قرارداد عاملیت و نظامنامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات (ارزیابی)
- بررسی و تصویب توجیه فنی، اقتصادی و مالی طرح در ارکان اعتباری بانک عامل
- ارسال فهرست و شناسنامه طرح مصوب به صندوق توسعه ملی
- ملاحظه شناسنامه طرح در چارچوب اساسنامه صندوق، قرارداد عاملیت و نظامنامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات (ارزیابی) (کمیته ارزیابی طرحهای متقاضی استفاده از تسهیلات صندوق توسعه ملی) و تایید آن
- اعلام مبلغ ارزی / ریالی طرحهای مصوب به بانک مرکزی
- واریز مبلغ طرحهای مصوب به حساب بانک عامل و اعلام آن به صندوق توسعه ملی
- انعقاد قرارداد با متقاضی، اخذ تضمینی‌ها و پرداخت تسهیلات.
- بازپرداخت اصل و فرع تسهیلات از طرف متقاضی در چارچوب جدول زمانی تعیین شده

فرآیند پذیرش و اخذ تسهیلات از صندوق توسعه ملی

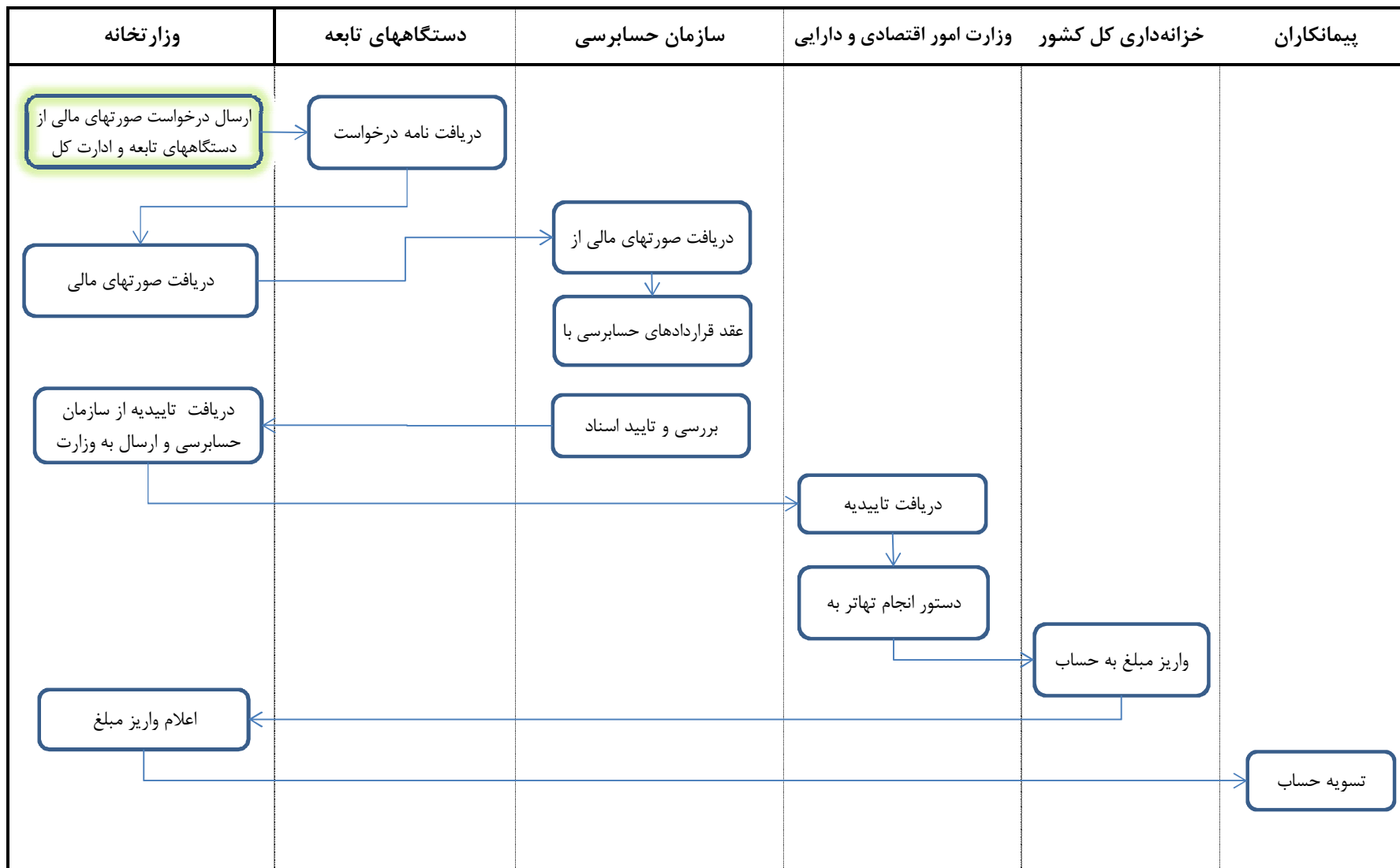

پ-۶) دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به تامین مالی از طریق تهاتر با سهام شرکتهای دولتی مشمول اصل

۴۴ قانون اساسی

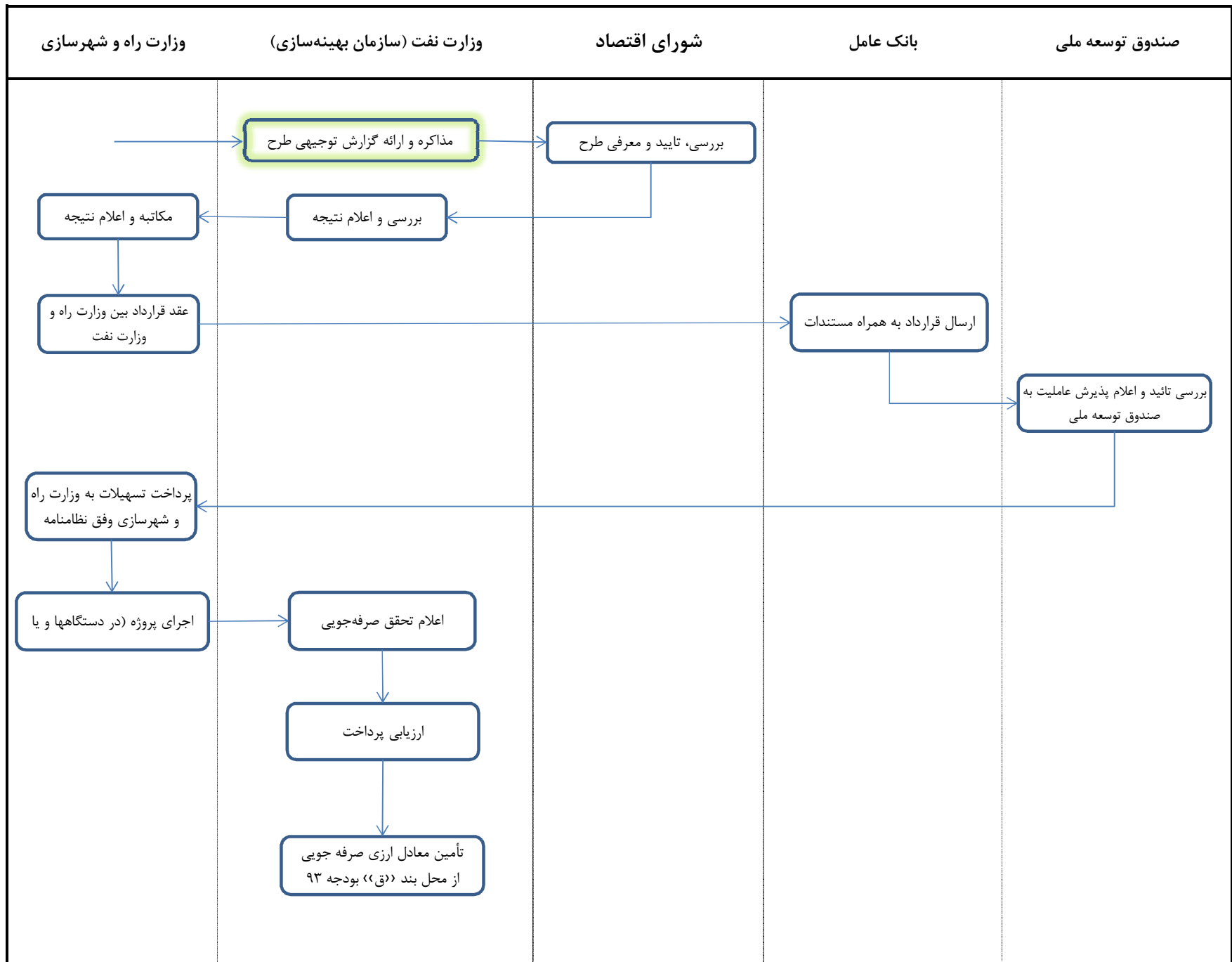
- درج ضوابط تامین مالی از کانال تهاتر یا سهام شرکتهای دولتی در قانون بودجه سنواتی (مطالبات پیمانکاران)
- مکاتبه با شرکتهای، سازمانها و ادارات کل تابعه وزارت راه و شهرسازی جهت ارسال صورتهای مالی مورد تایید ذیحسابی به وزارت
- عقد قراردادهای حسابرسی با سازمان حسابرسی وزارت اقتصاد جهت بررسی اسناد مالی و ارائه تاییدیه به وزارت
- اعلام تاییدیه فرآیند حسابرسی توسط وزارت متبوع به وزارت امور اقتصادی و دارایی
- تایید وزیر اقتصاد و اعلام دستور تهاتر به خزانهداری کل کشور
- واریز مبلغ تایید شده به حساب وزارت متبوع توسط خزانهداری کل کشور از محل فروش سهام شرکتهای مشمول اصل ۴۴ قانون اساسی
- تسویه حساب با مطالبات پیمانکاران و یا تامین مالی طرحهای خاص

فرآیند تهاتر مطالبات با سهام شرکت‌های دولتی

پ-۷) دستورالعمل و فرآیند بهره برداری از ظرفیت بند «ق» بودجه ۹۳

- انجام مذاکره بین وزارت راه و شهرسازی (شرکتها و سازمانهای تابع) و وزارت نفت (سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت) و ارائه گزارش توجیهی پروژه‌های متقاضی
- تأیید وزارت نفت در خصوص گزارش توجیهی و ارسال آن به شورای اقتصاد
- تأیید شورای اقتصاد و اعلام تأییدیه به وزارت نفت (سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت)
- عقد قرارداد نهایی فی مابین وزارت راه و شهرسازی (تضمین‌نامه) و وزارت نفت (سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت)
- ارائه قرارداد نهایی (تضمین‌نامه) به صندوق توسعه ملی جهت اخذ تسهیلات از صندوق توسعه ملی
- ساخت پروژه متقاضی بند «ق» بودجه ۹۳ و تحقق میزان صرفه‌جویی پیش‌بینی شده
- اعلام میزان صرفه‌جویی محقق شده به وزارت نفت (سازمان)
- بررسی و ارزیابی ارقام اعلامی توسط وزارت نفت (سازمان) و تأیید میزان صرفه‌جویی صورت پذیرفته
- تخصیص معادل ارزی (ریالی) صرفه‌جویی محقق شده از محل بند ق بودجه ۹۳ به پروژه متقاضی

فرایند بهره برداری از ظرفیت بند «ق» بودجه ۹۳

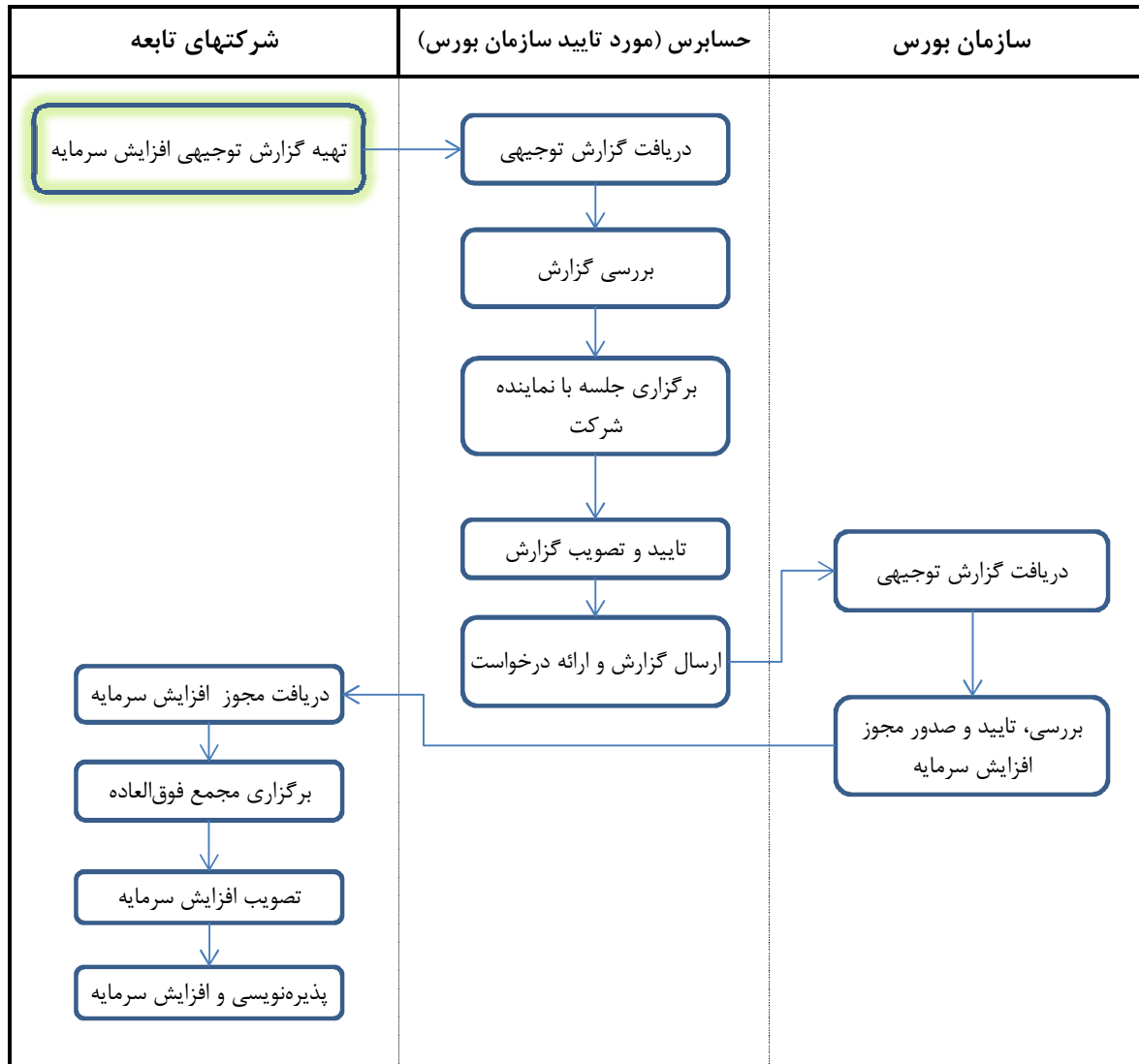
پ-۸) دستورالعمل و فرآیند تأمین مالی داخلی (بازار سرمایه - بورس)

فرآیندهای اصلی که در ارتباط مستقیم با تأمین مالی داخلی (بازار سرمایه - بورس) می‌باشند به شرح ذیل هستند:

- افزایش سرمایه شرکت‌ها
- صندوق‌های سرمایه‌گذاری (صندوق زمین - ساختمان)
- شرکت‌های سهامی عام
- اوراق مشارکت شرکتی
- صکوک
- گواهی سپرده مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری
- صندوق پروژه (Project Fund)

پ-۸-۱) دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به افزایش سرمایه شرکت‌ها:

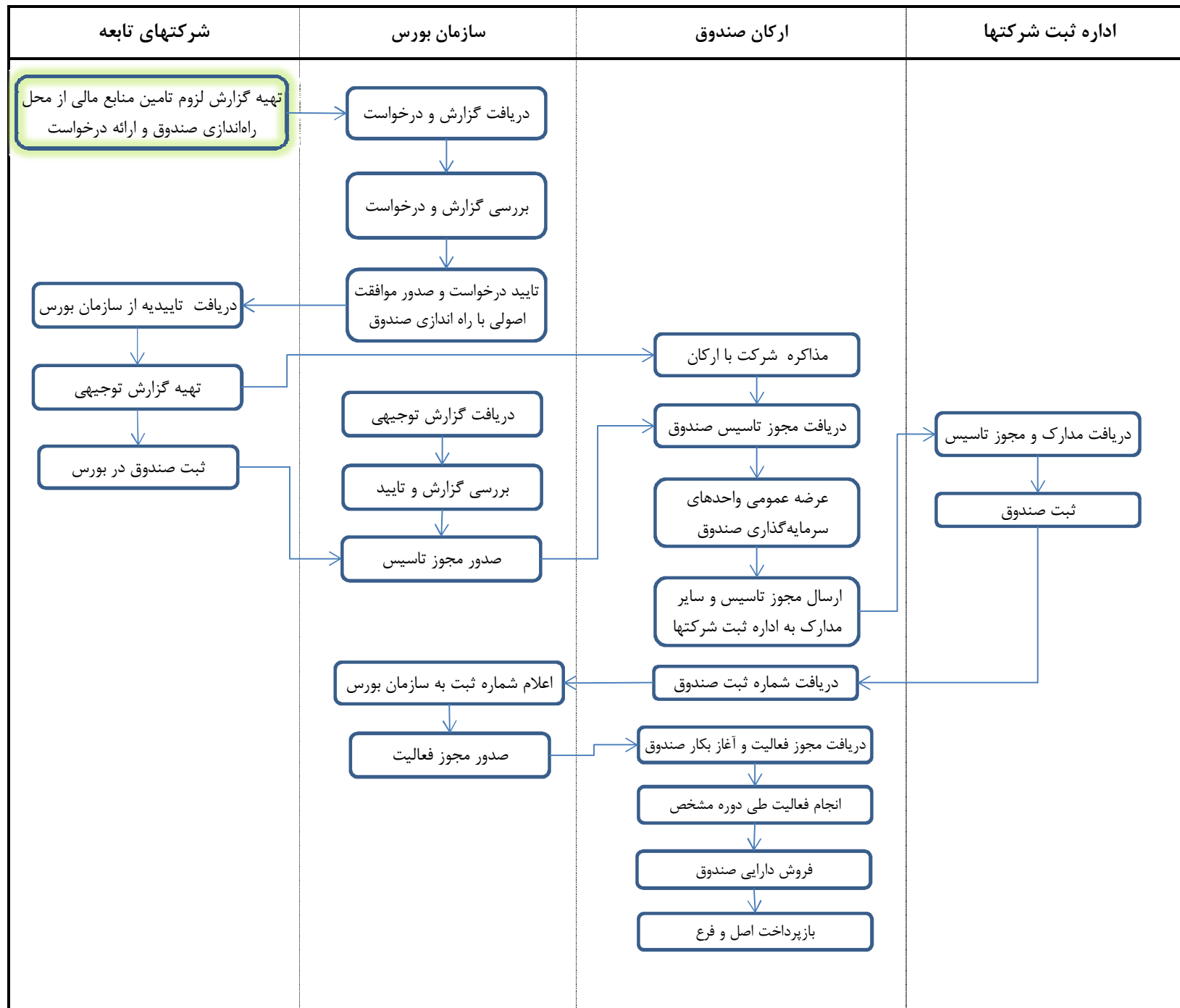
- بررسی لزوم تأمین منابع مالی مورد نیاز از محل افزایش سرمایه به روش معین، به میزان مشخص و در مصارف از پیش تعیین شده.
- رایحه پیشنهاد در هیأت مدیره به منظور تأیید آن.
- تأیید و تصویب در هیأت مدیره.
- تهیه گزارش توجیهی افزایش سرمایه.
- ارسال گزارش توجیهی برای حسابرس.
- بررسی گزارش توجیهی توسط حسابرسی.
- برگزاری جلسات کارشناسی نمایندگان شرکت با حسابرس.
- تأیید و تصویب گزارش توسط حسابرس.
- ارسال گزارش توجیهی حسابرسی شده به همراه مدارک مورد نیاز به سازمان بورس و اوراق بهادار.
- بررسی درخواست توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- تأیید درخواست و صدور مجوز افزایش سرمایه توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- برگزاری مجمع فوق‌العاده.
- طرح موضوع افزایش سرمایه و مجوز آن در مجمع به منظور تصویب آن.
- تصویب افزایش سرمایه توسط مجمع.
- پذیره‌نویسی و افزایش سرمایه.

فرآیند افزایش سرمایه شرکتهای

پ-۸-۲) دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به صندوق‌های سرمایه‌گذاری (صندوق زمین و ساختمان)

- بررسی لزوم تأمین منابع مالی مورد نیاز طرح از محل راه‌اندازی صندوق‌های سرمایه‌گذاری زمین و ساختمان.
- ارائه درخواست تأسیس صندوق به سازمان بورس و اوراق بهادار.
- بررسی درخواست توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- تأیید درخواست و صدور موافقت اصولی تأسیس صندوق توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- تهیه گزارش توجیهی و سایر اطلاعات مورد نیاز.
- مذاکره و چانه زنی با ارکان صندوق (وفق شیوه‌نامه‌های سازمان بورس و اوراق بهادار).
- قبولی سمت توسط ارکان.
- ارسال گزارش توجیهی به همراه مدارک مورد نیاز به سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ثبت صندوق و صدور مجوز تأسیس آن توسط سازمان بورس و اوراق بهادار (صاحبان واحدهای ممتاز باید سند زمین مورد نظر را به نام صندوق زمین و ساختمان تغییر دهند).
- عرضه عمومی واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق.
- ارسال مجوز تأسیس و سایر مدارک مورد نیاز به مرجع ثبت شرکت‌ها.
- ثبت صندوق نزد مرجع ثبت شرکت‌ها.
- دریافت مجوز فعالیت صندوق از سازمان بورس و اوراق بهادار.
- فروش دارایی‌های صندوق در پایان طرح.
- بازپرداخت مبالغ اصل و سود واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق به سرمایه‌گذاران.

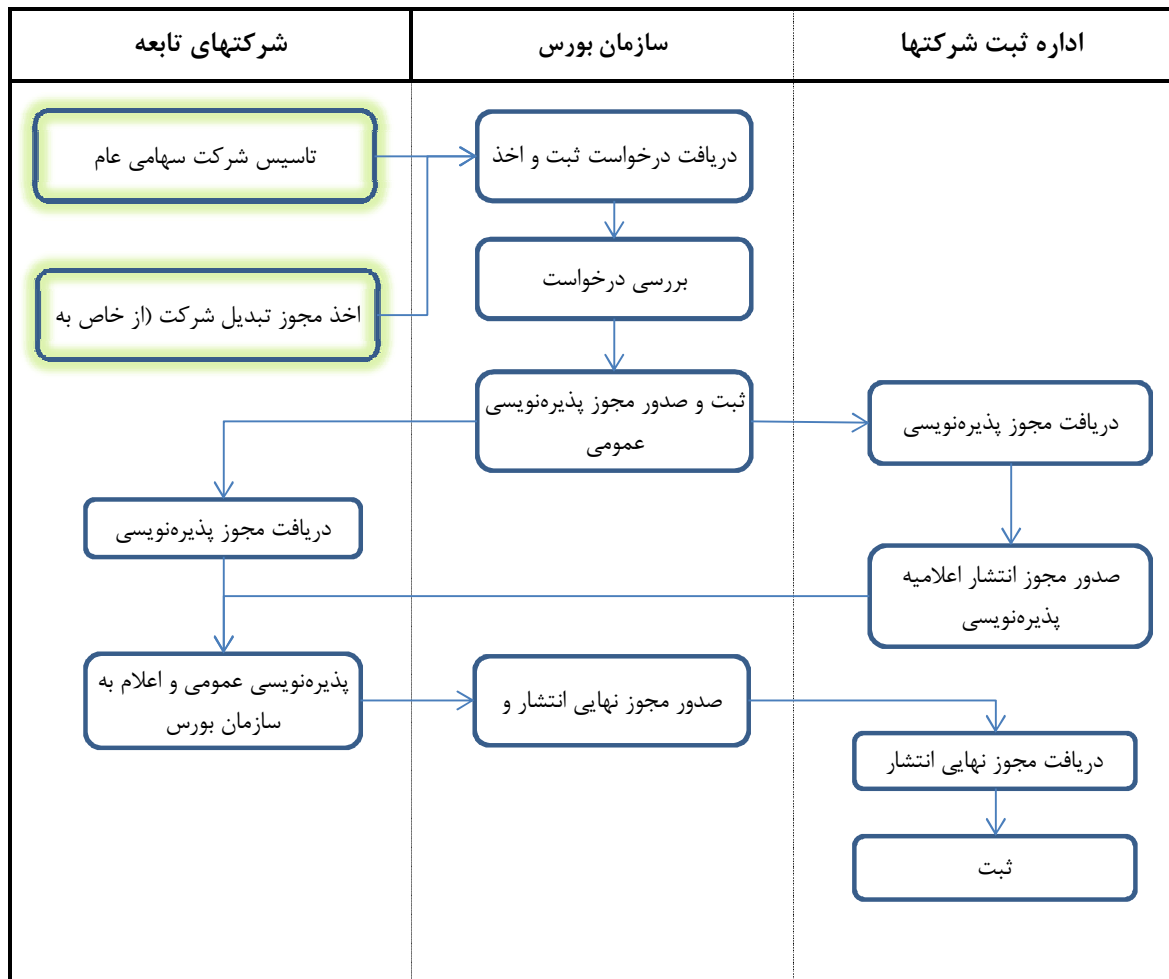

فرآیند مربوط به صندوق های سرمایه گذاری

پ-۸-۳) دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به شرکت‌های سهامی عام

- تأسیس شرکت سهامی عام و یا تبدیل یک شرکت سهامی خاص به یک شرکت سهامی عام وفق قوانین مدنی، تجارت و محاسبات عمومی.
- اخذ مجوز از مراجع قانونی ذیربط.
- برگزاری مجمع عادی به طور فوق‌العاده به منظور اخذ مجوز تبدیل شرکت (از سهامی خاص به سهامی عام) و یا تشکیل هیأت مؤسس برای تأسیس شرکت.
- مراجعه به سازمان بورس و اوراق بهادار جهت ثبت و اخذ مجوز پذیرهنویسی.
- بررسی درخواست توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ثبت و صدور مجوز پذیرهنویسی عمومی از سازمان بورس و اوراق بهادار.
- صدور مجوز انتشار اعلامیه پذیرهنویسی در روزنامه‌های کثیرالانتشار از اداره ثبت شرکت‌ها و مؤسسات تجاری.
- پذیرهنویسی عمومی.
- صدور تأییدیه نهایی انتشار و فروش سهام توسط سازمان بورس و اوراق بهادار و ثبت نزد اداره ثبت شرکت‌ها و مؤسسات تجاری.

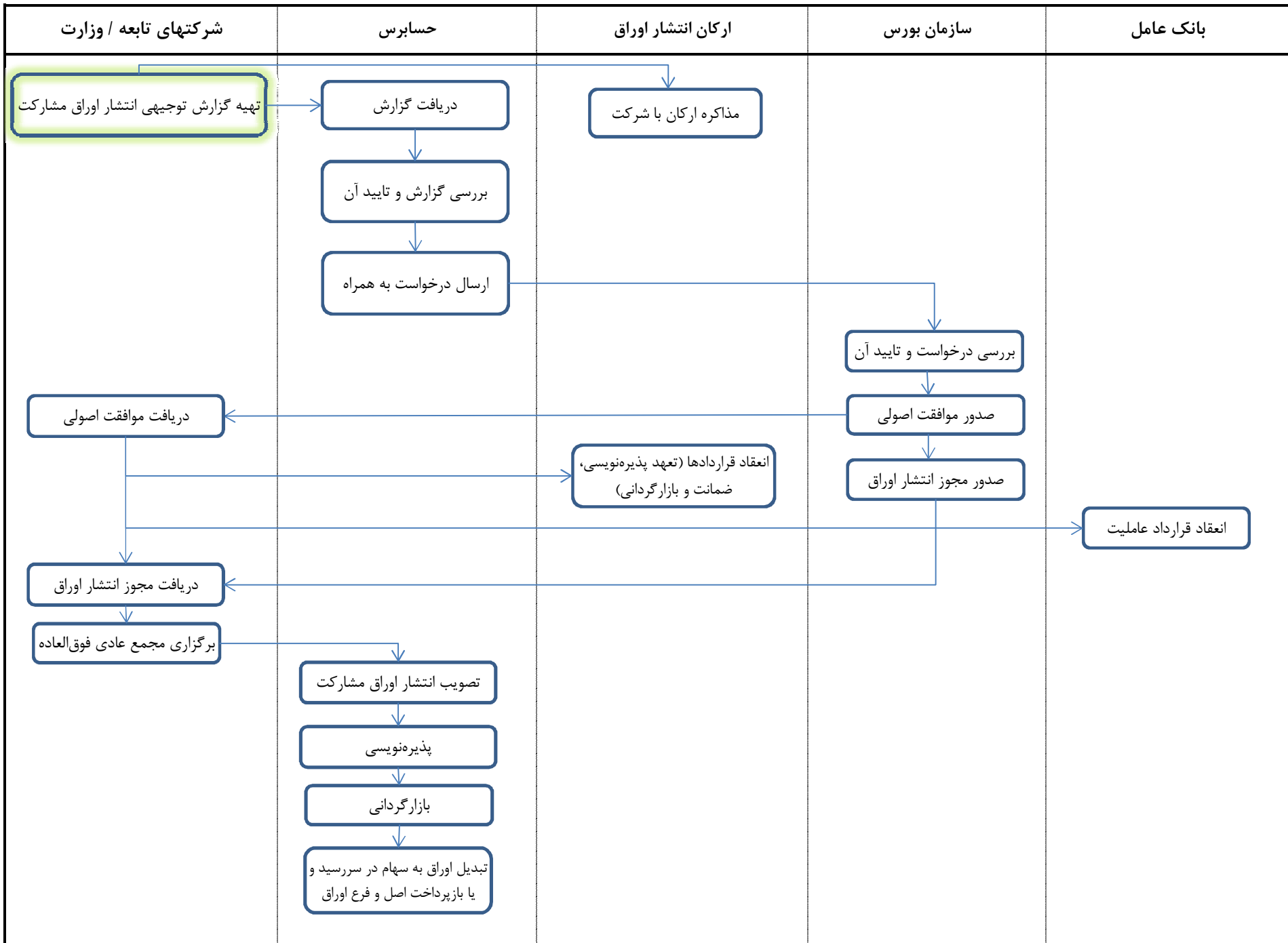
فرآیند مربوط به شرکت‌های سهامی عام

پ-۸-۴) دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به اوراق مشارکت (شرکتی (وزارتی) - سازمان بورس و اوراق
بهادار)

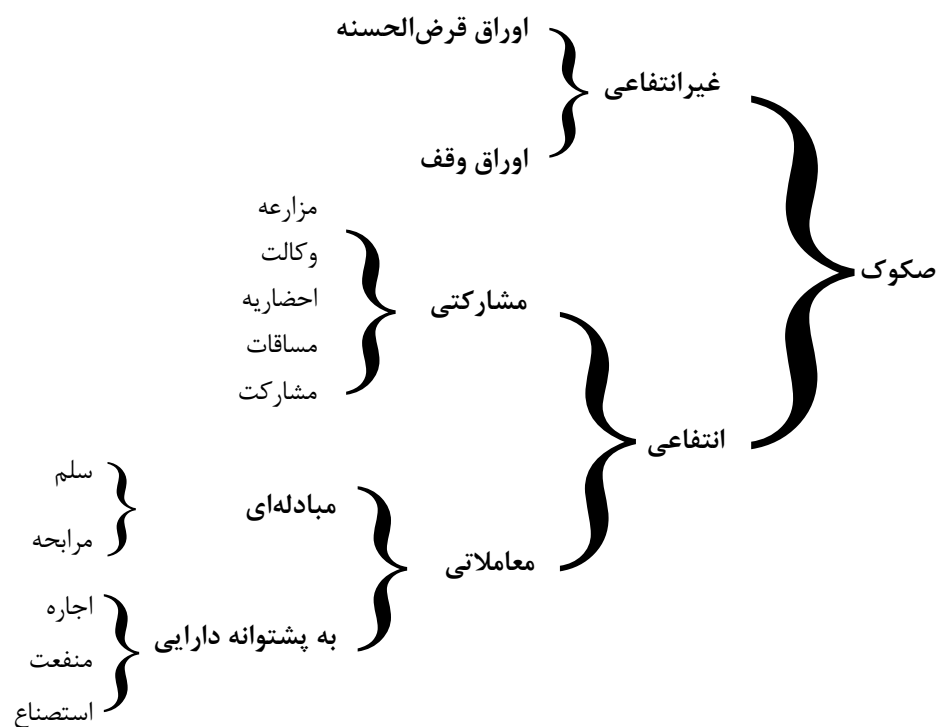
- لزوم تأمین منابع مالی مورد نیاز طرح از محل انتشار اوراق مشارکت.
- جمع‌آوری اسناد و مدارک مورد نیاز جهت طرح پیشنهاد در هیأت مدیره شرکت.
- رایحه پیشنهاد در هیأت مدیره به منظور تأیید آن.
- تأیید و تصویب طرح در هیأت مدیره.
- تهیه گزارش توجیهی انتشار اوراق مشارکت.
- ارسال گزارش توجیهی برای حسابرسی.
- بررسی گزارش توسط حسابرسان.
- تأیید و تصویب گزارش توسط حسابرسان.
- مذاکره و چانه‌زنی با ارکان انتشار اوراق.
- قبولی سمت توسط ارکان.
- ارسال گزارش توجیهی حسابرسی شده به همراه مستندات مورد نیاز به سازمان بورس و اوراق بهادار.
- بررسی درخواست توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- تأیید درخواست و صدور موافقت اصولی انتشار اوراق مشارکت توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- انعقاد قرارداد عاملیت با بانک، تعهدپذیره‌نویسی، ضمانت و بازارگردانی با ارکان مرتبط.
- صدور مجوز انتشار اوراق مشارکت توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- برگزاری مجمع عادی به طور فوق‌العاده.
- طرح موضوع انتشار اوراق و مجوز آن در مجمع به منظور تصویب آن.
- تصویب انتشار اوراق مشارکت توسط مجمع.
- پذیره‌نویسی.
- بازارگردانی.
- تبدیل اوراق مشارکت به سهام در سررسید و یا بازپرداخت اصل وجه اوراق به صاحبان آن.

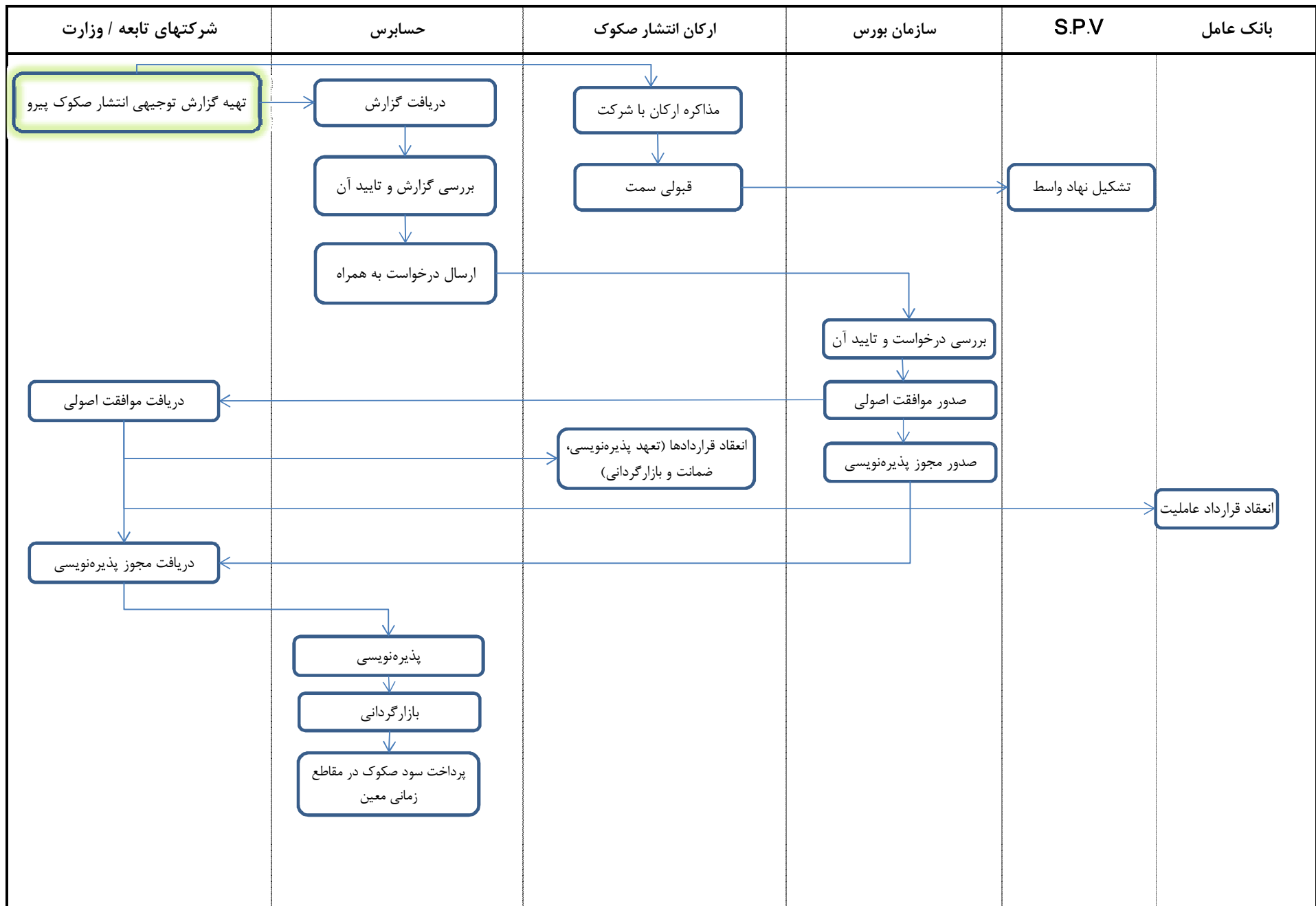
فرآیند مربوط به اوراق مشارکت - با محوریت بورس

پ-۸-۵) دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به انتشار صکوک

- بررسی لزوم تأمین منابع مالی مورد نیاز طرح از محل انتشار صکوک.
- جمع‌آوری اسناد و مدارک مورد نیاز جهت طرح پیشنهاد در هیأت مدیره.
- رایحه پیشنهاد در هیأت مدیره به منظور تأیید آن.
- تأیید و تصویب طرح در هیأت مدیره.
- تهیه گزارش توجیهی انتشار صکوک.
- ارسال گزارش توجیهی برای حسابرس.
- بررسی گزارش توسط حسابرس.
- تأیید گزارش توسط حسابرس.
- مذاکره و چانه‌زنی با ارکان انتشار صکوک.
- قبولی سمت توسط ارکان.
- ارسال گزارش حسابرسی شده به همراه مدارک مورد نیاز به سازمان بررسی و اوراق بهادار.
- بررسی درخواست ارسالی توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- تأیید درخواست و صدور موافقت اصولی انتشار صکوک توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- تشکیل نهاد واسط (S.P.V).
- انعقاد قرارداد عاملیت با بانک، تعهد پذیرهنویسی، ضمانت و بازارگردانی یا ارکان وفق قوانین سازمان.
- صدور مجوز پذیرهنویسی صکوک توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- پذیرهنویسی.
- بازارگردانی.
- پرداخت سود صکوک در مقاطع زمانی معین.
- پرداخت اصل وجه اوراق بهادار به صاحبان آن در سررسید.

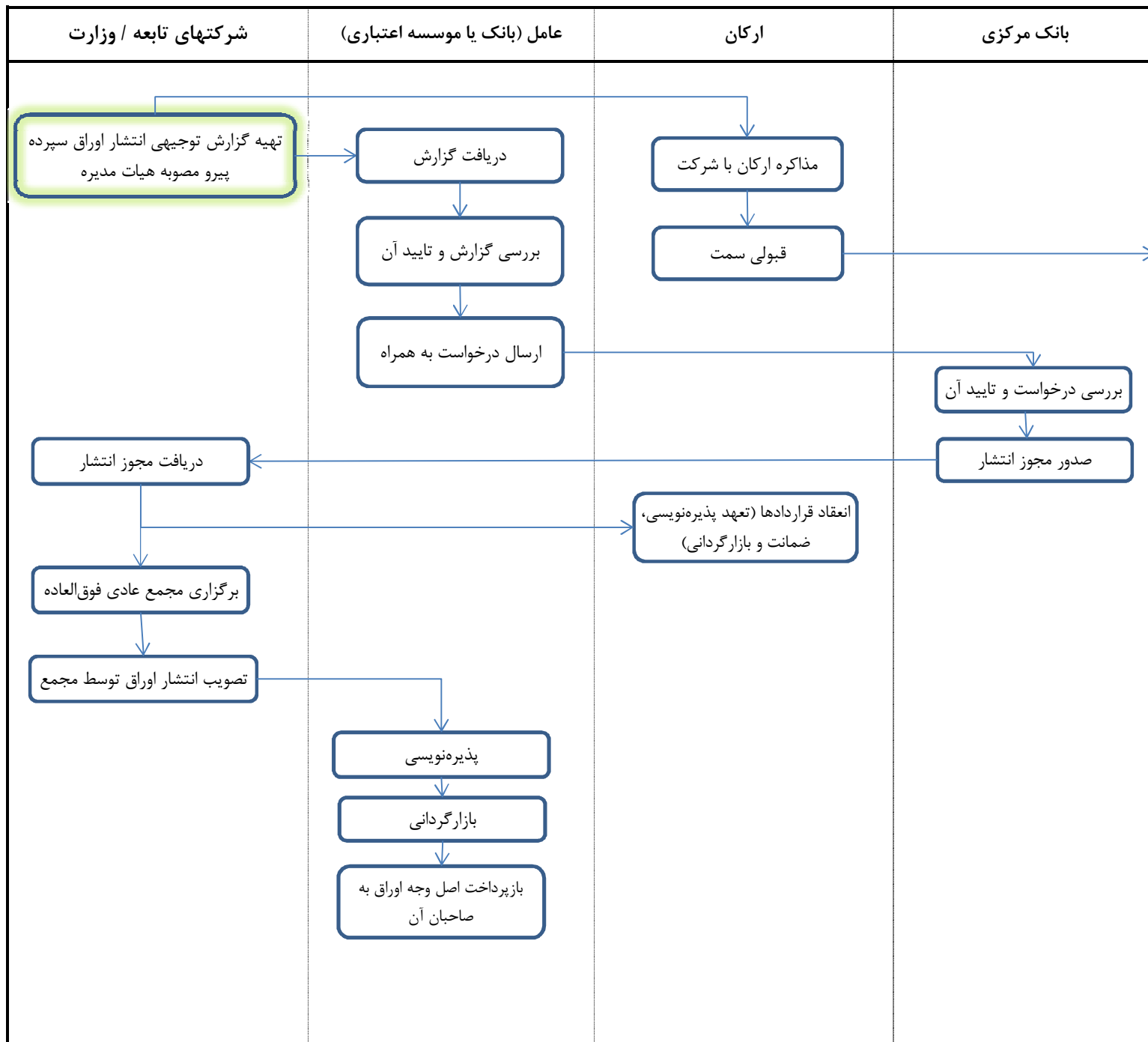

فرآیند مربوط به اسکوک

پ-۸-۶) دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به گواهی سپرده‌مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری (ویژه بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری)

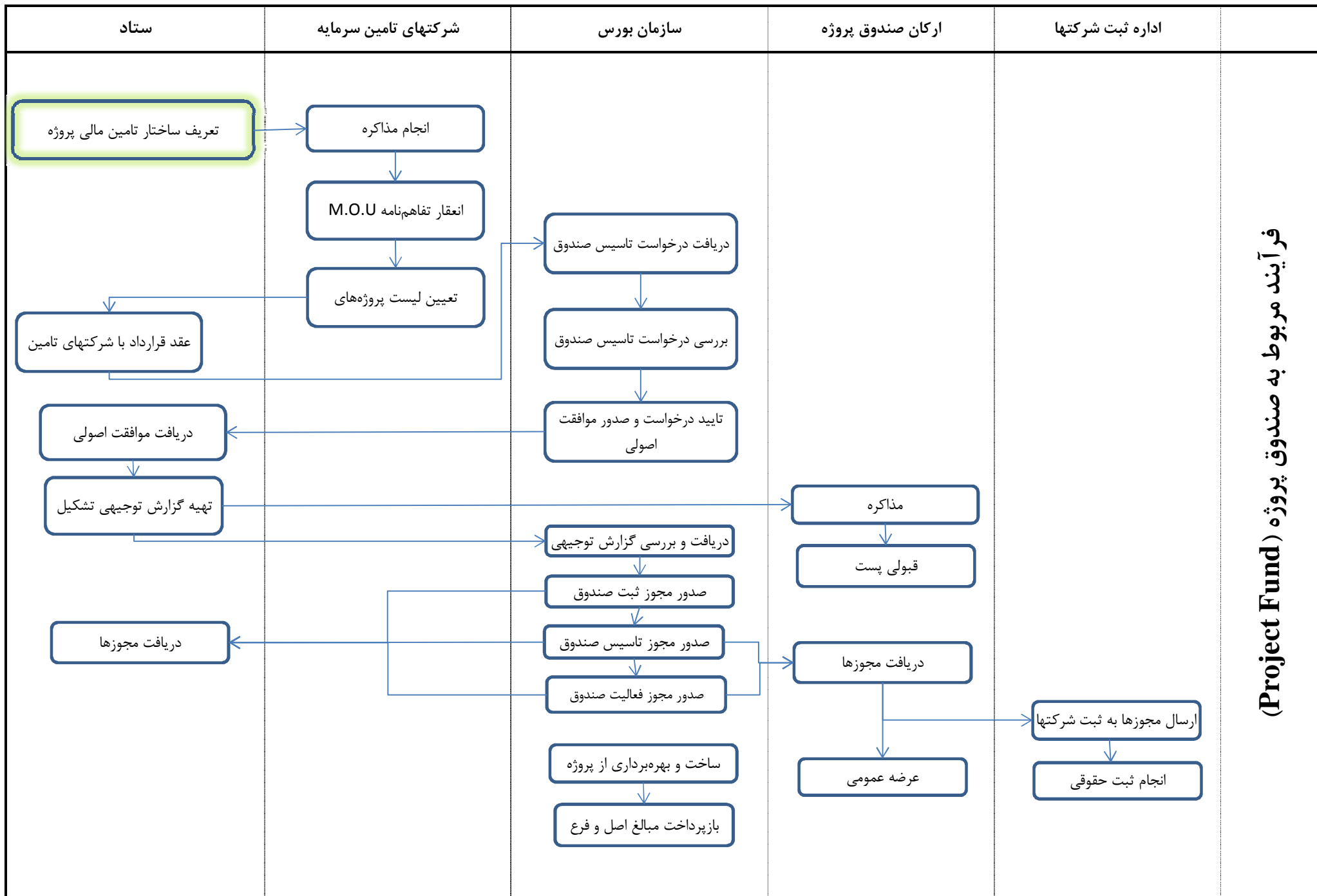
- بررسی لزوم تأمین مالی طرح از محل انتشار اوراق گواهی سپرده ویژه سرمایه‌گذاری خاص.
- جمع‌آوری اسناد و مدارک مورد نیاز جهت طرح پیشنهاد در هیأت مدیره.
- رایحه پیشنهاد به هیأت مدیره به منظور تأیید آن.
- تأیید و تصویب آن در هیأت مدیره.
- تهیه گزارش توجیهی انتشار اوراق.
- ارسال گزارش توجیهی برای عامل (بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری).
- مذاکره و چانه‌زنی با عامل (بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری).
- قبولی سمت توسط ارکان وفق مقررات موجود.
- بررسی گزارش توجیهی توسط عامل (بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری).
- تأیید و تصویب گزارش توسط عامل (بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری).
- ارسال گزارش توجیهی به همراه مدارک مورد نیاز به بانک مرکزی توسط عامل (بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری).
- بررسی درخواست توسط بانک مرکزی.
- تأیید درخواست و صدور مجوز انتشار.
- برگزاری مجمع عادی به طور فوق‌العاده.
- طرح موضوع انتشار اوراق و مجوز آن در مجمع به منظور تصویب آن.
- تصویب انتشار اوراق توسط مجمع.
- انعقاد قراردادهای ضمانت، تعهد، پذیرهنویسی و بازارگردانی.
- پذیرهنویسی.
- بازارگردانی.
- بازپرداخت اصل وجه اوراق به صاحبان آن.

فرآیند مربوط به گواهی سپرده مدت دار ویژه

پ-۸-۷) دستورالعمل و فرآیندهای مربوط به صندوق پروژه (project Fund) - ویژه طرح‌های عمرانی
حوزه حمل و نقل)

- بررسی لزوم تأمین مالی مورد نیاز طرح از محل راه‌اندازی صندوق - پروژه.
- انجام مذاکرات با شرکت‌های تأمین سرمایه (سپهر) در این خصوص.
- انعقاد تفاهم‌نامه (M.O.U) همکاری جهت معرفی طرح‌های موردنظر و بررسی امکان‌سنجی تأمین مالی آنها در قالب P.F.
- تعیین لیست پروژه‌های Feasible و عقد قرارداد با شرکت‌های تأمین سرمایه جهت پیشبرد آن.
- رایحه درخواست تأسیس صندوق - پروژه به سازمان بورس و اوراق بهادار.
- بررسی درخواست توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- تأیید درخواست و صدور موافقت اولیه و اصولی با تأسیس صندوق - پروژه توسط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- تهیه گزارش توجیهی و سایر اطلاعات مورد نیاز طرح.
- مذاکره و چانه‌زنی با ارکان صندوق پروژه وفق قوانین و مقررات بورس.
- قبول سمت توسط ارکان.
- ارسال گزارش توجیهی طرح به همراه مدارک مورد نیاز به سازمان بورس و اوراق بهادار جهت تأیید نهایی و صدور مجوز ثبت صندوق پروژه.
- ثبت صندوق پروژه و صدور مجوز تأسیس آن توسط سازمان بورس اوراق بهادار.
- عرضه عمومی واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق - پروژه (این نوع صندوق می‌تواند سبدهی از منابع تأمین مالی را طراحی نماید).
- ارسال مجوز تأسیس و سایر مدارک مورد نیاز به مرجع ثبت شرکت‌ها.
- ثبت صندوق نزد مرجع ثبت شرکت‌ها.
- دریافت مجوز فعالیت صندوق از سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ساخت و بهره‌برداری از پروژه جهت استهلاك سرمایه‌گذاری صورت گرفته در قالب تأمین مالی.
- بازپرداخت مبالغ اصل و فرع سرمایه‌گذاری صندوق - پروژه به سرمایه‌گذاران.

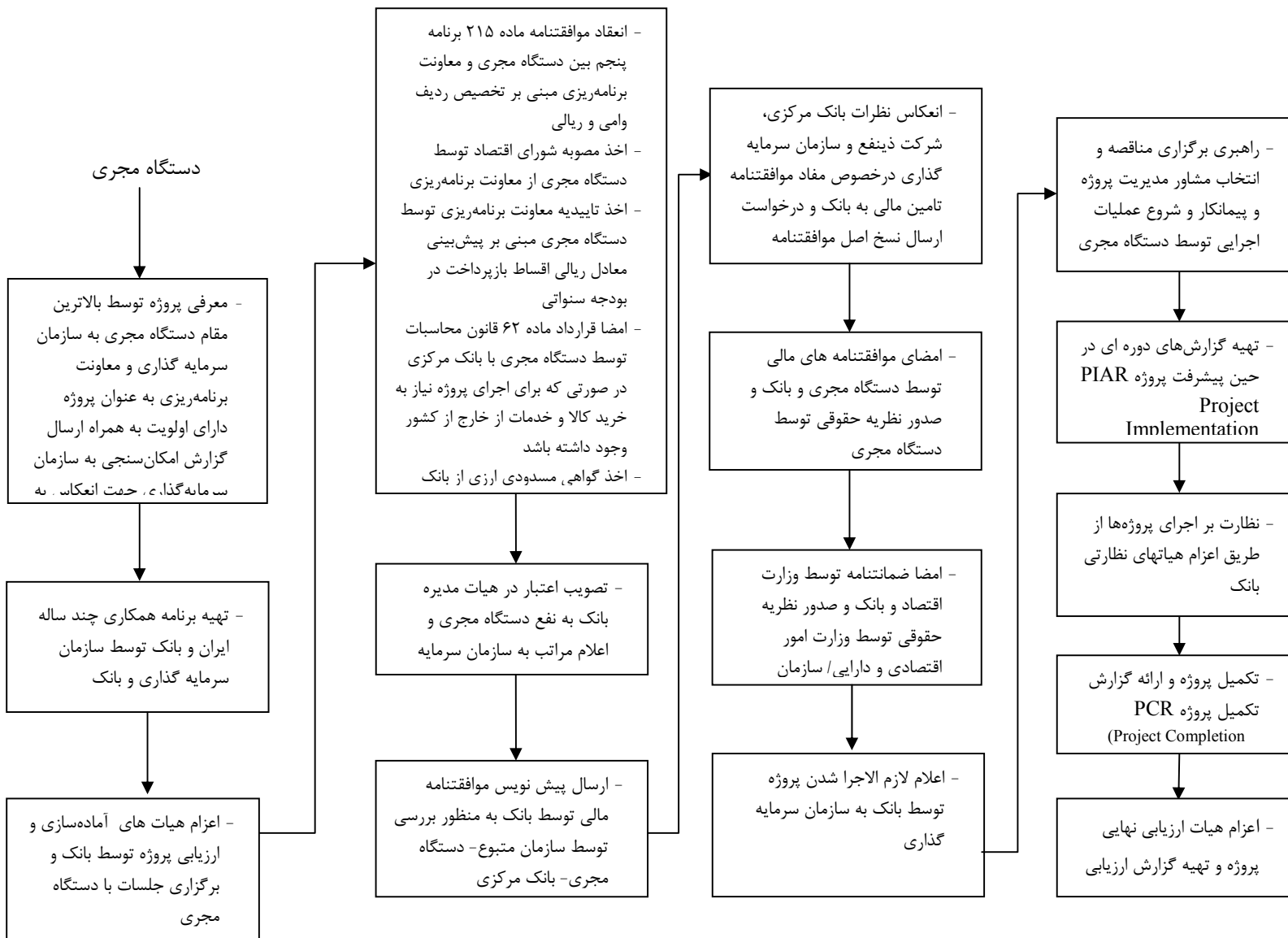

فرآیند مربوط به صندوق پروژه (Project Fund)

پ-۹) دستورالعمل و فرآیند استفاده از تسهیلات مالی بلند مدت - بانک توسعه اسلامی، بانک جهانی و

بانک اگو

- معرفی پروژه توسط بالاترین مقام دستگاه مجری به سازمان سرمایه گذاری و معاونت برنامه‌ریزی به عنوان پروژه دارای اولویت به همراه ارسال گزارش امکان‌سنجی به سازمان سرمایه‌گذاری جهت انعکاس به بانک
- تهیه برنامه همکاری چند ساله ایران و بانک توسط سازمان سرمایه‌گذاری و بانک
- اعزام هیات‌های آماده‌سازی و ارزیابی پروژه توسط بانک و برگزاری جلسات با دستگاه مجری
- انعقاد موافقتنامه ماده ۲۱۵ برنامه پنجم بین دستگاه مجری و معاونت برنامه‌ریزی مبنی بر تخصیص ردیف وامی و ریالی
- اخذ مصوبه شورای اقتصاد توسط دستگاه مجری از معاونت برنامه‌ریزی
- اخذ تاییدیه معاونت برنامه‌ریزی توسط دستگاه مجری مبنی بر پیش‌بینی معادل ریالی اقساط بازپرداخت در بودجه سنواتی
- امضا قرارداد ماده ۶۲ قانون محاسبات توسط دستگاه مجری با بانک مرکزی در صورتی که برای اجرای پروژه نیاز به خرید کالا و خدمات از خارج از کشور وجود داشته باشد
- اخذ گواهی مسدودی ارزی از بانک مرکزی
- تصویب اعتبار در هیات مدیره بانک به نفع دستگاه مجری و اعلام مراتب به سازمان سرمایه‌گذاری
- ارسال پیش‌نویس موافقتنامه مالی توسط بانک به منظور بررسی توسط سازمان متبوع - دستگاه مجری - بانک مرکزی
- انعکاس نظرات بانک مرکزی، شرکت ذینفع و سازمان سرمایه‌گذاری در خصوص مفاد موافقتنامه تامین مالی به بانک و درخواست ارسال نسخ اصل موافقتنامه
- امضای موافقتنامه‌های مالی توسط دستگاه مجری و بانک و صدور نظریه حقوقی توسط دستگاه مجری
- امضا ضمانتنامه توسط وزارت اقتصاد و بانک و صدور نظریه حقوقی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی / سازمان سرمایه‌گذاری
- اعلام لازم‌الاجرا شدن پروژه توسط بانک به سازمان سرمایه‌گذاری
- راهبری برگزاری مناقصه و انتخاب مشاور مدیریت پروژه و پیمانکار و شروع عملیات اجرایی توسط دستگاه مجری
- تهیه گزارش‌های دوره‌ای در حین پیشرفت پروژه PIAR
- Project Implementation Assessment Report
- نظارت بر اجرای پروژه‌ها از طریق اعزام هیات‌های نظارتی بانک
- تکمیل پروژه و ارائه گزارش تکمیل پروژه PCR
- (Project Completion Report)
- اعزام هیات ارزیابی نهایی پروژه و تهیه گزارش ارزیابی پروژه
- (Project Evaluation Report)

ت) دستورالعمل‌های عمومی و پشتیبانی

ت-۱) دستور العمل و فرآیند انجام مکاتبات ستادی - حاکمیتی

با هدف سیاستگذاری متمرکز و اجرای غیرمتمرکز در جهت تخصیص بهینه منابع، تعیین اولویتهای مصارف، ایجاد هماهنگی‌های درون‌بخشی و بین‌بخشی، حفظ انسجام سازمانی و وحدت رویه تشکیلاتی، اعمال کنترل و نظارت مؤثر بر فرآیندهای حاکمیتی، گزارشگیری منظم در وزارت و اجتناب از موازی‌کاری، تهیه پیش‌نویس و انجام هرگونه مکاتبات ستادی - حاکمیتی برای اخذ مجوزها در حوزه "تأمین مالی" شامل فاینانس، سرمایه‌گذاری و غیره با سازمانها و نهادهای مرتبط از جمله معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی، بانک مرکزی، سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، وزارت نفت، صندوق توسعه ملی، بانکهای مورد نظر برای عملیات پروژه‌ها و غیره، می‌بایست در هماهنگی با معاونت برنامه‌ریزی و اقتصاد حمل و نقل (دفتر سرمایه‌گذاری و جذب مشارکتهای راه و شهرسازی به عنوان دبیرخانه شورا تامین مالی) صورت پذیرد.

بدیهی است که این مکاتبات صرفاً در ارتباط با پروژه‌هایی صورت می‌پذیرد که به تایید شورای تامین مالی رسیده باشند.

ت-۲) دستور العمل و فرآیند نحوه تعامل با متقاضیان سرمایه‌گذاری

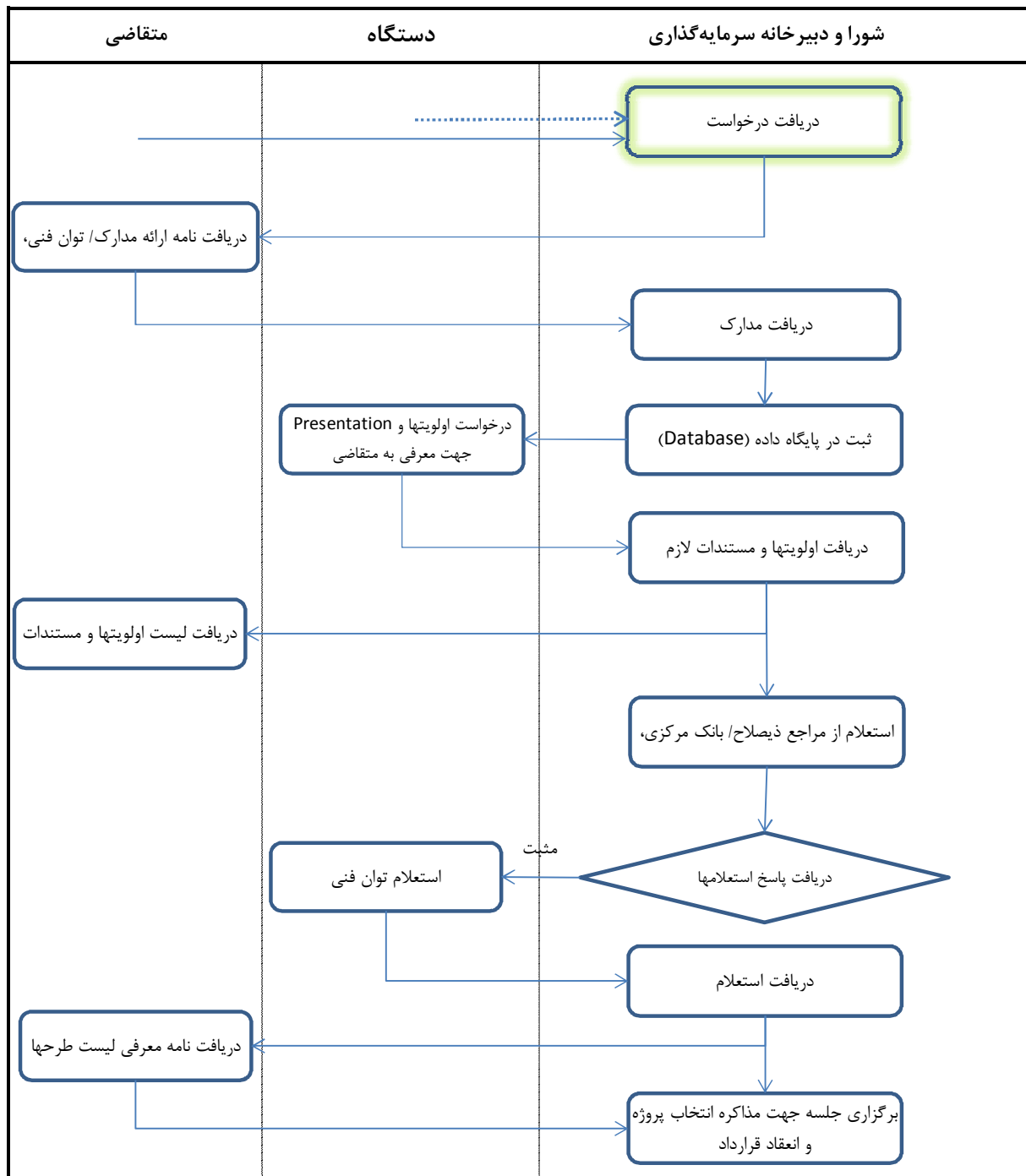
- متقاضی سرمایه‌گذاری می‌بایست با مراجعه به سامانه سرمایه‌گذاری وزارت راه و شهرسازی (دفتر مشارکت و جذب سرمایه‌گذاری راه و شهرسازی) نسبت به ثبت نام و تکمیل فرمها موجود (اطلاعات عمومی، اطلاعات فنی، اطلاعات حقوقی و اطلاعات مدیریتی) اقدام و پس از بارگزاری فایل اسناد مرتبط با درخواست رسمی، رزومه کاری و توانمندی فنی - مدیریتی، با مشخص نمودن حوزه علاقه مندی (مسکن، ریلی، جاده ای، هوایی و دریایی) و یا پروژه‌های مورد نظر کد رهگیری دریافت نماید.
- براساس ثبت نام و اعلام آمادگی شرکت، وزارت با دعوت از نمایندگان شرکتها و سازمانهای زیرمجموعه نسبت به برگزاری جلسه با شرکت اقدام و اطلاعات اولیه مورد نیاز در حوزه سرمایه‌گذاری را در اختیار ایشان قرار می‌دهد.
- وزارت از شرکت درخواست می‌نماید تا مستندات لازم در خصوص توانمندی مالی (B.C.L بانکی) را به صورت مکتوب ارائه نماید.
- وزارت بر اساس مستندات اخذ شده استعلامات لازم را در خصوص اهلیت شرکت از مراجع ذیصلاح نظیر حراست وزارتخانه، بانک مرکزی، وزارت امور خارجه و دستگاههای تخصصی زیرمجموعه وزارت، اقدام و در

صورت تایید مستندات جهت ملاحظه نمودن اطلاعات جزئی پروژه‌ها از طرف سامانه کد کاربری و رمز عبور در اختیار ایشان قرار خواهد گرفت.

- وزارت به صورت مکتوب شرکت متقاضی را به همراه لیست پروژه/ پروژه‌های انتخابی به دستگاه تخصصی زیر مجموعه جهت برگزاری جلسات کارشناسی و فنی معرفی تا دستگاه تخصصی و شرکت پس از انجام مذاکرات در صورت رسیدن به تفاهم با هماهنگی وزارت نسبت به امضاء اسناد همکاری مانند یادداشت تفاهم و قرارداد تجاری اقدام نمایند.

نکته ۱: لیست پروژه‌های انتخابی تا پیش از مرحله امضاء M.O.U قابل معرفی به سایر متقاضیان می‌باشد.

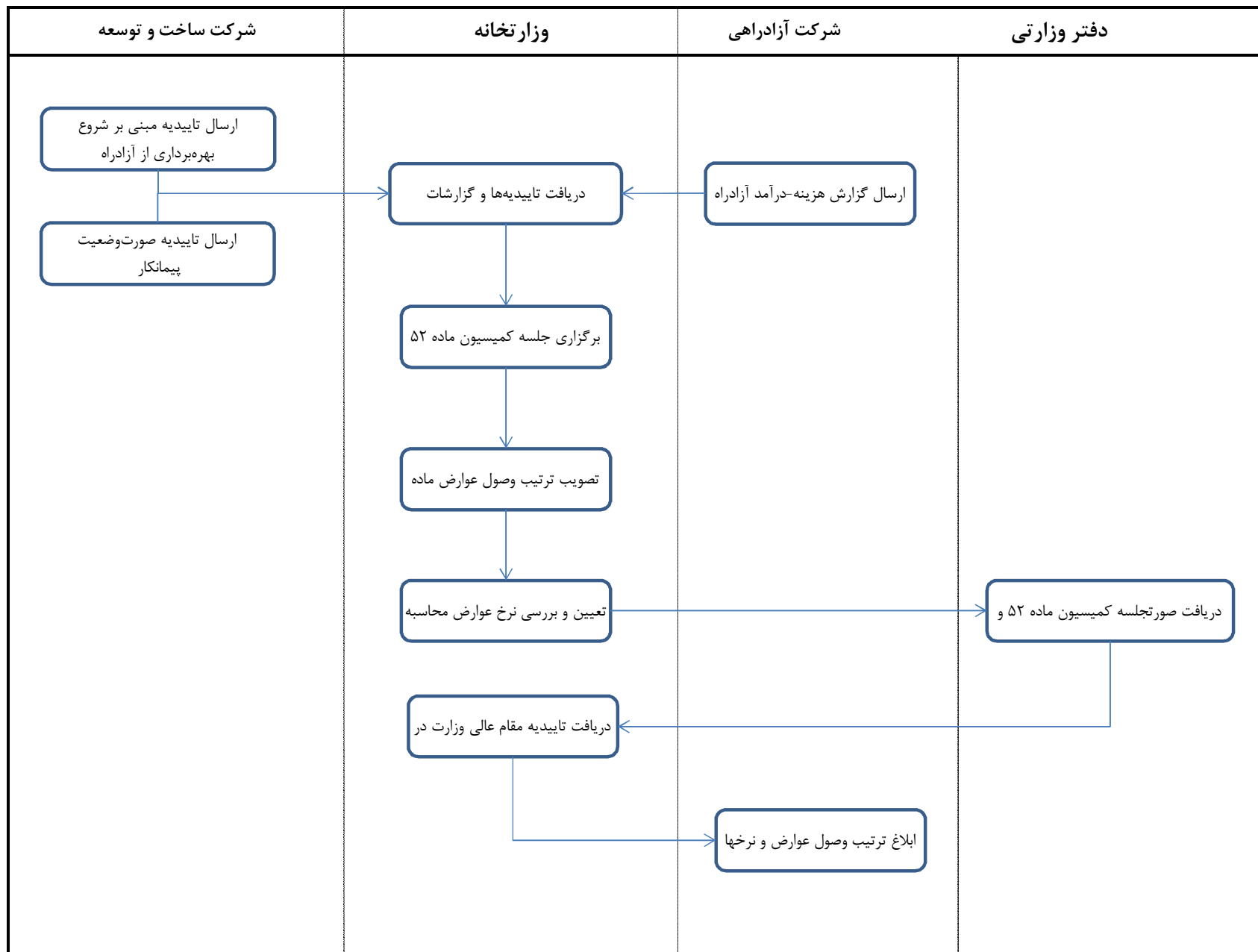
نکته ۲: قرارداد تجاری در سه نسخه تهیه، امضاء و در دبیرخانه دستگاه تخصصی ثبت و یک نسخه از آن در اختیار دستگاه، یک نسخه در اختیار شرکت و نسخه دیگر در اختیار وزارت قرار خواهد گرفت.

فرآیند مذاکره، معرفی و انتخاب پروژه

ت-۳) دستورالعمل و فرآیند مربوط به بهره برداری و نرخ گذاری در آزادراهها

- دریافت تاییدیه شرکت ساخت مبنی بر شروع بهره برداری از آزادراه
- دریافت تاییدیه صورت وضعیت پیمانکار از سوی ذیحسابی معاونت ساخت و توسعه آزادراهها
- برگزاری جلسه کمیسیون ماده ۵۲ آئین نامه قانون مشارکت با حضور نمایندگان وزارت دارایی، معاونت نظارت راهبردی، شرکت ساخت، وزارت راه و شهرسازی و سرمایه گذار (شرکت آزاد راه)
- تصویب ترتیب وصول عوارض موضوع ماده ۵۲ آیین نامه قانون مشارکت
- دریافت گزارش هزینه درآمد آزادراه
- تعیین و بررسی نرخ عوارض محاسبه شده
- ارسال نامه به مقام عالی وزارت مبنی بر صورت جلسه کمیسیون ماده ۵۲ و نرخ عوارض محاسبه شده
- اخذ تاییدیه مقام عالی وزارت ابلاغ عوارض و روش ترتیب وصول آن

فرآیند مربوط به بهره‌برداری و نرخ گذاری در آزادراهها

ت-۴) سامانه تامین مالی

این سامانه با هدف شفاف‌سازی اطلاعات، کاهش بروکراسی اداری و همچنین کمک به برنامه‌ریزی بهتر و موثرتر بر امور تامین مالی و سرمایه‌گذاری، سامانه تامین مالی تهیه و راه‌اندازی می‌شود. با راه‌اندازی این سامانه، فرآیندهای مرتبط با امور سرمایه‌گذاری تا حد امکان توسط سامانه انجام می‌گیرد. طرح‌نامه این سامانه که اهداف و چگونگی طراحی و راه‌اندازی آنرا بیان می‌کند به شرح زیر است.

ت-۴-۱) اهمیت و ضرورت طرح

با توجه به ضرورت سیاستگذاری متمرکز در تخصیص بهینه منابع، ایجاد هماهنگی‌های درون بخشی و بین بخشی در تعیین و تثبیت اولویت‌های مصارف، حفظ انسجام سازمانی و وحدت رویه تشکیلاتی، اعمال کنترل و نظارت مؤثر بر فرایندهای حاکمیتی و همچنین امکان گزارش‌گیری منظم در وزارت راه و شهرسازی، طرح‌راه-اندازی سامانه تامین مالی در حوزه راه و شهرسازی به‌منظور مکانیزه شدن فرایندهای اداری و اجرایی تامین مالی در راستای اهداف دولت الکترونیک و ارائه خدمات مکانیزه به مراجعین این وزارت‌خانه، تدوین می‌گردد.

ت-۴-۲) اهداف طرح

- **ایجاد پایگاه اطلاعاتی پروژه‌ها و متقاضیان:** ساختار این سامانه از دو پایگاه اطلاعاتی تشکیل شده‌است؛ پایگاه اطلاعاتی متعلق به متقاضیان و پایگاه اطلاعاتی مربوط به پروژه‌های وزارت‌خانه (شامل پروژه‌های مصوب قانون بودجه و سایر پروژه‌ها). در این دو پایگاه ثبت متقاضی و اخذ مستندات و اختصاص پروژه‌ها به متقاضیان به‌صورت سیستمی انجام خواهد شد.
- **شفاف‌سازی اطلاعات:** به‌منظور دسترسی آزاد و متقارن متقاضیان به اطلاعات مرتبط با فرصت‌های سرمایه‌گذاری موجود در بخش‌های حمل‌ونقل و شهرسازی، این سامانه فضایی را فراهم می‌نماید تا همگان با دسترسی برابر و برخط اطلاعات یادشده، نسبت به ارایه تقاضای خود اقدام نمایند.
- **کاهش بروکراسی اداری:** با عنایت به انجام مکاتبات اداری متعدد و در بعضی موارد موازی و اتلاف زمان در فرایندهای جاری، در این سامانه تلاش شده‌است تا با ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی جامع از متقاضیان و پروژه‌ها و تبیین فرآیند پیش‌روی متقاضیان، میزان مکاتبات اداری غیر لازم کاهش و از موازی کاری‌های متعدد جلوگیری به‌عمل آید.
- **امکان گزارش‌گیری برخط:** به توجه به به‌روز بودن اطلاعات مرتبط با متقاضیان و فرصت‌های سرمایه‌گذاری، این سامانه امکان گزارش‌گیری برخط از وضعیت هریک از متقاضیان در ارتباط با پروژه‌های مربوطه را فراهم می‌کند.
- **امکان کنترل و نظارت بر فرایند اجرایی:** این سامانه با فراهم کردن امکان کنترل برخط مسیر فرایند اجرایی با شرکت متقاضی به شناسایی و رفع گلوگاه‌های اجرایی کمک می‌کند.

- **مدیریت صحیح منابع و مصارف:** مطابق با مندرجات بند ۱، در این سامانه دو پایگاه اطلاعاتی مربوط به پروژه‌ها و متقاضیان پیش‌بینی شده‌است که می‌تواند به عنوان ابزار کارآمد نظام جامع مدیریت منابع و مصارف در خدمت مدیریت ستادی قرار گیرد. تمامی پروژه‌های وزارت راه و شهرسازی همراه با روش تأمین مالی مشخص شده برای آنها کدگذاری خواهند شد. با برقراری ارتباط بین متقاضیان و پروژه‌ها در سامانه، از تداخل احتمالی در زمینه اختصاص یک یا چند طرح به طور همزمان به یک یا چند متقاضی جلوگیری بعمل می‌آید.
- **کمک به برنامه‌ریزی متمرکز و اجرای غیر متمرکز:** با توجه به رویکرد فرآیند برنامه‌ریزی متمرکز و اجرای غیر متمرکز، سامانه تأمین مالی با قابلیت‌های ذکر شده در بندهای ۱ تا ۵، ابزار مؤثری در تحقق این رویکرد می‌باشد.

ت-۴-۳) مکانیزم اجرایی سامانه (ساختار)

در فرایند اجرایی پیش‌بینی شده برای تأمین مالی، متقاضی می‌تواند در یکی از ۷ وضعیت‌های زیر قرار داشته باشد که نشان دهنده وضعیت متقاضی در ارتباط با پروژه و وزارت‌خانه می‌باشد.

- **ثبت:** ثبت درخواست، اعلام حوزه‌ی علاقمندی، انتخاب نحوه‌ی همکاری، ارسال مدارک و مستندات متقاضی
 - **بررسی اولیه:** بررسی اولیه درخواست متقاضی و مدارک وی توسط کارشناس تأمین مالی
 - **مذاکره اولیه:** انجام مذاکرات ابتدایی برای آشنایی بیشتر متقاضی با حوزه‌ی حمل و نقل و شهرسازی و ارائه مدارک تکمیلی
 - **بررسی استعلامات:** انجام استعلامات لازم فنی، مالی و اهلیت متقاضی از سوی مراجع ذیربط انجام خواهد شد.
 - **مذاکره نهایی:** انجام مذاکرات نهایی برای انتخاب پروژه و روش تأمین مالی
 - **انعقاد تفاهم‌نامه:** انعقاد تفاهم‌نامه همکاری بین وزارت راه و شهرسازی و متقاضی
 - **انعقاد قرارداد تجاری:** انعقاد قرارداد تجاری بین متقاضی و وزارت راه و شهرسازی
- سامانه تأمین مالی در دو سطح ثبت متقاضی و اختصاص پروژه به ایشان طراحی شده‌است. این دو فرایند در قالب این سامانه مدیریت و راهبری شده و هرگونه مکاتبه‌ای در این چارچوب صورت می‌پذیرد.

ت-۴-۴) پایگاه اطلاعاتی متقاضیان (ثبت متقاضی)

- ❖ **متقاضی سرمایه‌گذاری به دو شکل می‌تواند آمادگی خود را به وزارت اعلام نماید:**
 - مکاتبه مستقیم: پس از ارائه L.O.I به ستاد یا سازمانها و شرکتهای تابعه، شرکت متقاضی به ثبت درخواست در سامانه هدایت خواهد شد تا فرایند ثبت را طی نماید.
 - مراجعه به سامانه: متقاضی با مراجعه مستقیم به سامانه، عملیات ثبت را انجام و موارد درخواست شده را در سامانه بارگذاری می‌کند.

- ❖ متقاضی در فرایند ثبت می‌بایست نسبت به تکمیل دو نوع فرم؛ الف) مشخصات عمومی و ب) اطلاعات فنی و حقوقی اقدام و مستندات مربوطه نظیر رزومه و درخواست رسمی را در سامانه بارگذاری کند. در این مرحله متقاضی با اعلام حوزه‌ی علاقمندی خود و انتخاب پروژه‌های مورد نظر از میان پروژه‌های مندرج در پایگاه اطلاعاتی پروژه‌ها، پروفایل خود را تکمیل می‌نماید.
- ❖ پس از طی مرحله‌ی ۲ کد رهگیری به متقاضی ارایه می‌شود که متقاضی می‌تواند در تمامی مراحل، وضعیت کار خود را از طریق این کد در سامانه مشاهده نماید.
- ❖ پس از ثبت و اخذ کد رهگیری، کارشناس تأمین مالی با پردازش اولیه اطلاعات دریافتی، نتیجه بررسی‌ها را از طریق Email اعلام می‌کند.
- ❖ در صورت تکمیل و تأیید مدارک، یک کد کاربری و رمز عبور به متقاضی ارسال می‌شود که به وسیله آن می‌تواند به پروفایل خود و همچنین جزئیات مطالعات پروژه دسترسی یابد.

ت-۴-۵) پایگاه اطلاعاتی پروژه‌ها

- ❖ این سامانه به‌نحوی طراحی می‌شود که شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه وزرات می‌توانند جزئیات تمامی پروژه‌های خود را پس از تأیید دفتر برنامه‌ریزی و اقتصاد حمل و نقل در آن قرار داده و به معرفی پروژه‌های خود در قالب فرصت‌های سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بپردازند. پروژه‌های اعلامی می‌تواند شامل پروژه‌های مصوب قانون بودجه و یا سایر پروژه‌ها باشد. پروژه‌های معرفی شده می‌باید دارای سه نوع اطلاعات در سامانه باشند:
 - مشخصات عمومی پروژه
 - مطالعات امکان‌سنجی طرح (در صورت وجود)
 - خلاصه فنی، اقتصادی و مالی طرح
- ❖ پروژه‌هایی که در این سامانه به‌عنوان فرصت‌های تأمین مالی معرفی می‌شوند، پس از بارگذاری اطلاعات یادشده و تعیین شیوه‌ی تأمین مالی در شورای تأمین مالی، کد تأمین مالی اخذ می‌کنند. اخذ کد تأمین مالی به‌معنای تأیید وزارت‌خانه برای تأمین مالی پروژه بوده و ستاد وزارت صرفاً برای این دسته از پروژه‌ها اقدام به اخذ مجوزهای لازم جهت تأمین مالی می‌نماید.
- ❖ دستگاهها و شرکت‌های تابعه وزارت متبوع موظند تا برای هر یک از پروژه‌هایی که در سامانه ثبت و معرفی شده اند با مشخص نمودن ساختار شکست پروژه (Work Break Down) یک برنامه زمانبندی (Gun Chart) ارائه نمایند. در این برنامه مراحل مختلف کار از مذاکرات اولیه، اخذ مجوزها، مذاکرات نهایی و عقد یادداشت

تفاهم و قرارداد تجاری پیش بینی شده باشد. (این بخش از سامانه می تواند با سامانه پایش پروژه های عمرانی وزارتخانه (سبا) لینک شود.

ت-۴-۶) ارتباط پایگاه اطلاعات متقاضیان و پایگاه اطلاعات پروژه ها

با عنایت به این نکته که در این سامانه دو پایگاه اطلاعاتی متقاضیان و پروژه ها در نظر گرفته شده است لذا می بایست با دو کد مشخص این دو پایگاه به یکدیگر متصل شوند. در فرایند ثبت نام، متقاضی سرمایه گذاری در انتهای مرحله ثبت کد رهگیری اخذ می نماید که به عنوان کد شناسایی متقاضی می باشد. در فرایند ثبت پروژه نیز در پایان مسیر به آن پروژه یک کد تامین مالی ارائه که به عنوان کد شناسایی پروژه ملاک مل می باشد. در سامانه دو کد رهگیری و کد تامین مالی ابزار برقراری ارتباط بین دو پایگاه اطلاعاتی موجود می باشند. متقاضی با کد رهگیری به عنوان کد کاربری و رمز عبوری که سامانه بدان اختصاص می دهد وارد محیط سامانه شده و با وارد نمودن کد تامین مالی سامانه اقدام به فراخوانی اطلاعات پروژه خاص نموده و متقاضی میتواند از اطلاعات موجود بهره برداری نماید. سطح دسترسی متقاضی در حد دیدن اطلاعات بوده و امکان ویرایش اطلاعات تنها در مواردیکه متقاضی خود پروژه را تعریف نموده امکان پذیر خواهد بود.

ت-۴-۷) برنامه زمان بندی اجرا

مراحل اجرایی کار شامل مواردی چون فاز شناخت، فاز تحلیل، فاز طراحی، فاز پیاده سازی و فاز استقرار و تست می باشد که برنامه زمانبندی ذیل برای آن پیشنهاد می گردد:

جدول زمانبندی اجرای

ردیف	عنوان فازهای فعالیت	زمان مورد نیاز (هفته)
۱	فاز شناخت	۲
۲	فاز تحلیل	۱
۳	فاز طراحی	۱
۴	فاز پیاده سازی	۴
۵	فاز استقرار و تست	۴
۶	جمع کل زمانی	۱۲ هفته معادل ۳ ماه